

Meddelelser
fra
Universitetets Archiv
ved
Holger Fr. Rørdam.

Under denne Titel agter jeg at aabne en Række Bidrag til disse Samlinger af forskelligartet Indhold. For den, der ikke er videre bekendt med vort Universitets ældre Forhold, men tænker dem i Lighed med de nærværende, da Universitetet ingenlunde er nogen kirkelig Institution, kunde det være paafaldende, at saadanne Meddelelser finde Plads i kirkehistoriske Samlinger. Sagen vil imidlertid findes i sin Orden, naar man ved, at vor Højskole i ældre Tid, ikke allene før, men længe efter Reformationen, var en Stiftelse, hvis Hovedformaal, ja jeg kunde næsten sige, hvis eneste Formaal det var at danne Kirkens Lærere, og hvis Lærerforsamling (Konsistorium) havde den øverste Dommermyndighed i de fleste Sager angaaende Afgivelser fra Kirkens Lære eller Brud paa Sædeligheden, hvorfor ogsaa Professorerne endnu i K. Frederik den Tredies Tid regnedes til »Gejstligheden«¹, og Lovens anden Bog, der handler »om Religionen og Gejstligheden«, indbefatter tillige Bestemmelserne om Universitetet. Erfaringen har ogsaa vist, at alle, som have givet sig af med den danske Kirkes Hi-

¹ Jfr. Nyt hist. Tidsskrift VI, 492.

storie efter Reformationen, have for den ældre Tid maattet søge deres vigtigste Stof i Beretninger og Sager, der staa i et nærmere eller fjernere Forhold til Universitetet. Kirkens ypperste Lærere vare, eller havde været, Professorer. Stod Universitetet paa svage Fødder, da saa det ikke godt ud for Kirken, en af dens Livsrødder var da angreben, blomstrede det derimod, saa sporedes Virkningerne deraf snart i en bedre Lærerstand. Det er først egentlig i vor Tid, at man kan sige, at Kirke og Universitet, idetmindste tildels, hver gaar sin Vej, hvorvel det maa indrømmes, at noget lignende i en vis Grad ogsaa var Tilfældet i Pietismens Tid. Men det er ikke det ønskeligste Forhold; Livet kan ikke undvære Skolen, og Skolen da endnu mindre Livet.

Naar jeg har kaldt dette og de Stykker, som forhaabentlig skulle følge, Meddelelser fra Universitetets Archiv, da er hermed ikke Meningen, at alt i egentligste Forstand skulde være hentet fra dette Archiv — det er desværre magert for den ældste Tid, da Ildsvaade og andre Uheld have ryddet slemt op blandt de gamle Dokumenter og Protokoller — men det er Sager, der stamme derfra, hvad enten de nu nærmest angaa Universitetet selv eller oplyse kirkelige og sædelige Forhold.

I.

Udtog af Konsistoriets Forhandlinger,

1543 – 1599.

Det ældste Bind af »Acta Consistorii«, som nu haves i Behold, begynder med den 7de Juni 1599, de tidligere gik for største Delen tilgrunde ved Bombardementet 1807, hvis de ikke alt tidligere (1728) ere brændte. Ifølge en Registrant over Universitetets Archiv, forfattet 1633, besad man dengang Akterne fra 1538 til 1599 i 17 Protokoller, med Undtagelse af dem for Aarene 1552-60, som allerede dengang manglede. L. Engelstoft siger 1811, at den ældste Protokol med Acta Consistorii begynder 1594, altsaa er det Bind med Forhandlingerne 1594-99 ikke brændt, og kunde vel endnu engang komme for Dagen. Hvad jeg her meddeler er en Sammenarbejdelse af tre forskellige Udtog af de ældre nu forsvundne Akter¹; noget heraf har Pontoppidan allerede tidligere benyttet i sine Annaler, men det er forholdsvis kun lidt; der vil i det følgende foruden Bidrag til Universitetets almindelige Historie kunne findes

¹ Findes alle tre blandt det kgl. Bibliotheks Haandskrifter, A. (Gl. kgl. Saml. 3208. 4.) gaar fra 1543 til 1666, har især Forkjærlighed for Bestemmelser om Naadensaaret, giver ikke altid Akternes egne Ord, men dog, som det synes, et paalideligt Udtog. Det er et af de bekendte sirlige Fossiske Haandskrifter. B. (Ny kgl. Saml. 755 Fol.) gaar fra 1565 til 72, temmelig fuldstændig, afskrevet c. 1700. C. (Ny kgl. Saml. 1229. 4.), Prof. *Peder Holms* Excerpter, begynde 1594. — Et Par Smaanotitser har jeg optaget af saadanne trykte Skrifter, hvor man ikke lettelig skulde søge dem. Derimod har jeg ikke optaget, hvad der alt var trykt i almenbekjendte historiske Kildesamlinger, som Danske Magazin, hvor der i 2det Bind (S. 285-307) er optaget af Konsistoriets Akter den vidtløftige Retssag mellem Tyge Brahe og Gellius Sascridas, 1596.

ret mærkelige ny Oplysninger om den bekendte M. Ivar Bertelsen og Historieskriveren Niels Krag, ligesom der leveres Stof til en nøjagtigere Tegning af flere andre bekendte Mænds, som Niels Hemmingsens og Rasmus Glads, Billeder. Flere kirkelige Forhold oplyses, man erfarer, naar St. Klaras Kloster i Roskilde gik tilgrunde, hvad nok hidtil har været ubekendt, og andet mere, som i sin rette Forbindelse kan være af Vigtighed. Det Hele er her kun Brudstykker, men det er disse Akters Natur, selv om de ikke behandles udtogsvis. Da det er saa lidt, vi have tilbage, har jeg medtaget alt, selv det mindre betydelige, kun et Par enkelte Steder har jeg forbigaaet noget, men det er da udtrykkelig angivet. — Med Anmærkninger har jeg været sparsom; den, der vil benytte disse Optegnelser, vil i Regelen have de vigtigste Oplysninger ved Haanden, som behøves.

1543.

Anno Domini 1543 die 6. Novbr. relata est ad Universitatem causa cujusdam nautæ homicidæ, qui cum ob scelus reus mortis esset, Regia Majestas, per M. Laurentium Ripensem², Universitatem consuluit, utrum bona conscientia eum ob preces bonorum hominum vita donare posset. Explicatis autem circumstantiis facti, cum casu pene fortuito et metu propriæ vitæ homicidium admissum compertum esset, statuit Academia, Regiam Majestatem in eo casu reo, qui antea nullius tumultus aut violentiæ accusatus fuerat, parcere posse, ita tamen, ut capitale supplicium, ne homicidium prorsus impunitum maneret, in civilem aliquam poenam commutarit; Ut enim Magistratus est de delictis puniendis leges ad Reipublicæ conservationem necessarias condere, ita in ejus potestate est interdum, dummodo exemplum non noceat, poenas vel remittere vel mitigare.

² Det er udentvivl *M. Lavrits Nielsen*, der paa denne Tid var Præst ved Nikolaj Kirke, og døde 1557 som Biskop i Aalborg (i *Vindings* Regia Acad. Haun. p. 72 kaldes han ligesom her *M. Laur. Ripensis*).

1544.

Anno 1544 die Veneris proximo post Dom. Cantate decretum est, ut quolibet mense reddatur ratio a Notario de pecunia accepta pro absentia Professorum in congregationibus.

Die ♄ (Saturni) proximo proposuit Dnus Rector de rumore certissimo, quem relatu fidelissimi Viri acceperat, videlicet Regiam Majestatem ita persuasam esse de Universitate et Professoribus, ut poeniteat eam, quod unquam fundaverit Universitatem.

1545.

Semel in quolibet mense danda est Rectori ratio negligentiae Professorum in concessu, et debet manere constituta mulcta 4 solidorum in majoribus Facultatibus et duorum in minoribus.

D. Petrus Palladius resignavit suam Professionem Theologicam Universitati et stipendium; et omnes agunt illi gratias pro sua diligentia, et debet esse Universitati auxilio in gravioribus causis, et posthac manere membrum Universitatis.

Statutum est, ut quicumque Professor non venerit ad convocationem, antequam obambulaverint suffragia, exponet solidum, si per omnia abfuerit, dabit quatuor solidos.

Constitutum est ab Universitate, ut M. Nicolaus Hemmingii legat in Hebræa Grammatica et accipiat annuatim viginti thaleros, et legat mane 5ta hora die Veneris et Saturni.

Statutum est ab Universitate, ut D. Petrus Palladius habeat frumentum eodem pretio, quo alii Professores, cum sit membrum Universitatis non minus posthac quam ante, verum sesqui lastas.

1546.

Leget M. Johannes Pomeranus³ ter in septimana in aliqua oratione Ciceronis, et die Dominico in Catechismo, in Orationibus die Veneris et Saturni in inferiori Collegio.

³ Bugenhagens Søstersøn (se *Vindings* Regia Acad. Haun. p. 89).

Placuit Universitati, ut consilio Pomerani vocetur aliquis Typographus huc ad nos.

1547.

Conclusum est a tota Universitate, ut nunquam Professor hujus Scholæ sit perpetuus Pastor alicujus Ecclesiæ. Verum Dn. Janus Synningius promittit suam operam aliquamdiu Ecclesiæ Spiritus Sancti.

De Disputationibus conclusum est, ut qui non poterit interesse, habeat veniam Rectoris, et qui se subduxerit, non legitime occupatus, numerabit unum solidum.

De ordine Disputationum.

Theologus	D. Petrus Palladius Episcopus.
Mathematicus . . .	M. Matthias Hack.
Medicus	D. Christianus Torkilli Morsianus.
Physicus	M. Jacobus Fabricius.
Theologus	D. Joannes Machabæus Scotus.
Dialecticus	D. Janus Andreæ Synningius.
Medicus	D. Thomas Zegerus.
Græcus	M. Nicolaus Hemmingius.
Theologus	D. Olaus Chrysostomus.
Rhetoricus	M. Petrus Parvus.
Licentiatus Juris.	
Pædagogus	M. Georgius Boëthius.

Si quis hunc ordinem non servans disputationem prætermiserit, pendat pro mulcta j thalerum.

Singuli Professores semel in anno declamabunt; quod si quis non fecerit, numerabit thalerum.

Item pro intermissione cujuslibet lectionis numerabunt Professores duos solidos.

Item quicumque Professorum admonitus per Pedellum ad convocationem venire renuerit, dabit quatuor solidos.

Hanc pecuniam Notarius accipiet redditurus de ea rationem; et hæc mulcta sit tantum pro die Mercurii. Verum ubi gravia negotia non ferunt dilationem ad diem Mercurii, admoniti per Pedellum Professores mandato Rectoris con-

venient quocunque die. Quæ hic recensita sunt exercitia sive disputationes, quadrantis sunt anni: qualia etiam quavis quarta anni parte Professoribus in Consistorio indicta sunt et in Tabulas relata.

Regia Majestas cupit maximo sub sigillo Majestatis, ut vocant, confirmare Privilegia Universitatis, dixitque, si opus esset, suum Filium et se ipsum velle Rectorem hujus Scholæ agere.⁴

Regia voluntas est, ut morientium Professorum uxores habeant duorum quartalium stipendium.

1549.

Anno Domini 1549 attulit Dn. Episcopus literas Regiæ Majestatis prohibentes, ne plures susceptores, quam tres, ad unum infantem invitentur, et monstravit literas Dn. Laurentii Esberni, Præpositi, conquerentis de violatione hujus mandati Regii, et dicentis fuisse infantem nuper in Templo D. Lucii⁵, qui habuit 51 succeptores, id quod incredibile visum est Professoribus.

1550.

Ao. Dn. 1550, die 19. Novbr., rogata est Academia, ut sententiam diceret de opinione, quam fovebat Doct. Johannes Epinus, Pastor Hamburgensis, de anima Redemptoris, quod illa apud inferos sit passa: quam ferre detrectavit, eo quod Schola Wittebergensis de hoc dissidio nondum tulisset sententiam.⁶

⁴ Dette Stykke er (ifølge en Vedtegning) af Acta for 1546, men hen-sat af Afskriveren til dette Sted.

⁵ D. e. Domkirken i Roskilde.

⁶ Dette Svar er undertiden anført som Exempel paa de kjøben-havnske Theologers Umyndighed i dogmatiske Spørgsmaal, angaaende hvilke der endnu ikke havde uddannet sig en Skolemening; snarere er det et Bevis paa deres Forsigtighed, de vilde ikke ytre en Mening, som senere af Vittenbergerne kunde blive erklæret for Kjætteri, hvorved de efter de daværende Statsforhold kunde komme i de største Ubehageligheder.

Injunctum est omnibus Professoribus et Magistris a Magnifico Dno Rectore die 22. Novbr. 1550, ut juxta foundationem Universitatis singuli die $\bar{q}$ cujusque septimanæ repeterent publice cum auditoribus lectiones prælectas, et non tantum stipendia quæerent, sed etiam commoda Studiosorum. Sunt etiam Statuta hæc mandantis publice recitata.

Nicolaus Hollandus et Johannes Maurittii nocturnarum potationum accusati hanc retulere poenam, ut ille edisceret Epistolam ad Romanos et primum librum æneidos; hic vero Euangelium Matthæi memoriæ mandaret, et 4 thaleros in usum pauperum Studiosorum solverent.

1551.

Statutum est, ut singuli Magistri pro negligentia qualibet solvant duos solidos; Juris consultus dabit tres solidos, alii Doctores dabunt quatuor solidos, nisi legitime excusari queant.

1552.

Lectæ sunt Regiæ Majestatis literæ, quod M. Nicolaus Palladius, legitime vocatus in Superintendentem Scaniæ, debeat examinari et functioni illi imprimis præfici.

1561.

Die 15. Aprilis ex propositione Rectoris de habitatione Viduæ M. Petri Parvi Rosefontani luculentum est, moris fuisse tunc in Academia, ut Viduæ, quæ habitationibus Academicis contentæ non erant, reciperent pro locatione 6 thaleros.

Professore mortuo, qui habet bona Ecclesiastica, tum hæredes retinent annum gratiæ ex consensu Regis.

Mortuo Professore habeant hæredes præter quartalis ejus stipendium, in quo moritur, etiam sequentis dimidii anni bona omnia, quæ provenerunt, Professore adhuc vivente.

1563.

Anno 1563 die 6. Febr. proposuit Rector voluntatem Dni Cancellarii Johannis Frisii, qui petit sibi et hæredibus

concedi bona Universitatis in Provinciis Slaveldensi et Flackebergensi. Consultarunt de hac propositione Professores et obstante Fundatione excusabant omnes, se non posse ista bona abalienare ab Universitate, sed tempore vitæ ejus voluerunt illi ea concedere propter merita in Rempublicam.

Die 20. Febr. ejusdem anni conceperunt Professores formam literarum Cancellarii super bonis Universitatis in provinciis Slaveldensi et Flackebergensi.

Die 11. Martii ejusdem anni unanimiter consenserunt Professores in sequentes conclusiones, Rectore Alberto Knoppero:

Solvent Professores sua minuta, ut sunt avenæ, agni, anseres, gallinæ, porci ex pastura, secundum taxam approbatam a duobus Cancellariis et Conservatoribus Scholæ Johanne Frisio et Andrea Barby, præsentē etiam Æschillo Oxe Quæstore Regis anno 1559.

Distinguantur Porci in 3 ordines:

In priore quilibet æstimabitur	2 Marcis.
In secundo quilibet	24 Solidis.
In tertio	1 Marc. Dan.
Quartale butyri æstimabitur	7½ Marc. D.
Pondo siliginis	9 Marc. D.
— Hordei	8 Marc. D.
Ovis	12 Solidis.
Agnus	10 Solidis.
Porcus saginatus (Boel-Svin)	4½ Marc.

1563.

Anno 1563 conquestus est Rector Academiæ D. Hemmingius de vi sibi illata a Quæstore Academico Petro Jacobi, qui alapam ipsi Roschildiæ inflixit, furemque eum vocavit in conspectu Episcopi et aliorum bonorum Virorum.

Hanc litem componere satagebant tres Nobiles Viri in Consistorio die 8vo præsentēs, sed cum gravior esset injuria et in Scholæ ejusque Magistratus contumeliam red-

undaret, re infecta, sic volentibus omnibus Professoribus, abierunt. Tandem re communicata cum Cancellario, die 22mo Sept. officio motus est, jussusque acceptorum et expensorum rationum reddere, reservata tamen Scholæ injuriarum actione adversus eum propediem instituenda ob læsum Hemmingium Rectorem suum. Ea autem sic terminata est. Die 16mo Novembris hora 12ma, præsentibus Professoribus omnibus in domo Capitulari, quo etiam tempore præsentis fuere almæ hujus Academiæ Conservatores, Johannes Frisius Cancellarius, Cornificius Canuti Paslich, Johannes Schougaard, actum est matura deliberatione de summa illa injuria, qua D. Nicolaus Hemmingius a Petro Jacobi Quæstore Universitatis affectus est:

1. Quod ipsi alapam impegit, idque eo tempore, quo fuit Scholæ nostræ Rector.
2. Quod vocaverit ipsum Rectorem Furem, qua appellatione totam Scholam læserit.

Rp. Cancellarius: Jeg giver det magt, at han ikke aleniste haver forhaaned Skolen, men ogsaa det gandske Rige og Eder I gode Herrer. Havde han været miin Tienere, da viste jeg ikke anderledis at handle med ham, end at han skulde miste sin hals derfor; thi det er halsløs gierning at overfalde en Mand i sit eget huus. Men efterdi, som I selv vel vide, at det er skeed i drukkenskab, da kand I dog være miskundelige imod ham, og give ham denne brøde til, enddog den er gandske stoor. Dog om Eder saa tykkes, I gode Herrer, som mig, skal Peder Ihsøn komme her ind for Eder og falde paa sine knæ, og forbede, hvad han haver fortørned Eder alle med, og siden besynderlig hvad han haver fortørned den gode Mand Doct. Niels, og da svære, at han intet veed med Dr. Niels i nogen maade, andet end det hand kand vide med en good from Dannemand. Skal han og tage andre gode Ridders-Mænds Mænd med sig, som skal bede med hannem, at den gode Mand Dr. Niels vil give ham det til for Guds skyld.

Der til svarede Dr. Niels og alle Professorer, at de vilde være tilfreds med hannem for de gode Herrers bøns skyld.

Saa kom Peder Ibsøn ind for Retten, og havde gode Riddersmænds Mænd med sig, som vare Jens Trudsøn, Owe Trudsøn, Lawe Brock, Biørn Andersøn, Anders Peder-søn, Frantz Banner, Niels Kaas, med mange andre, og faldt paa sine knæe, og bad med grædende taarer, at Universitetet vilde give ham til for den død, Gud taalde. Og siden forbad han Dr. Niels, og svor paa sin Siæl, at han viste intet med ham i nogen maader andet end som med en good varagtig Dannemand. Og der gav han ham al Sagen til.

Anno 1563, Calendis Julij retulit ad Universitatem nobilis Petrus Bilde nomine Regiæ Majestatis causam Studiosi cujusdam, qui, dum Scholam trivialem visitaret Aarhusii, alterum sodalem suum cultro in ventre læserat, quo vulnere dum saucius erat, incidit in dysenteriam, quam mors secuta est. Jam quæstio oritur, an talis homo ad Ministerium admitti possit. Re bene cognita explorataque judicaverunt Dn. Professores juxta sequentes propositiones.

1. Erat 12 annorum puer, cum socium suum sauciaret.
2. Vulnere obducto, per intervallum incidit in dysenteriam tunc grassantem.
3. Quod bono testimonio Rectoris Aarhusiensis M. Esbern⁷ ornatus ad Academiam venerit.
4. Quod præceptor ejus in Academia honorifice de ipso testetur.
5. Quod spes sit donorum ejus haud vana, quibus ministerium ejus ornabitur.

Secundum tenorem harum propositionum concessæ sunt ipsi literæ, quod deinceps, quando vocatus fuerit ad Ministerium verbi, liber ipsi ad illud pateat aditus, verum tamen non in Dioecesi Aarhusiensi, sed alio loco, quocunque

⁷ *M. Esbern Knudsen* (Aarhusiensis), see *Tauber*, Hist. Scholæ Cath. Aarhus. p. 72.

vocatus fuerit, propter vitandum scandalum et redinendam disciplinam Christianam in Ecclesia.

(Eodem die) Communi Senatus approbatione consensus est, ut Quæstor conducat famulum, qui sibi adsit in negotio Universitatis, et retineat singulis deinceps annis pro officio 60 Joachimicos, 26 tonnas avenæ, 10 plaustra fœni, 24 plaustra lignorum. Insuper habebit decimam partem omnium incertorum, exceptis porcis ex pastura et avena.

1565.

Rectore D. Alberto Knoppero J. V. Doctore, Anno Dn. Saluatoris M. D. LXV. Mensis Maji die XXVI. Charissimorum suorum præceptorum consensu decretus Notarius Academiæ Hafniensis Jacobus Suenonius Haf. Et pro annuo Stipendio ex Universitate deputati 20 Joachimici.⁸

Claves Universitatis traditæ sunt⁹:

Rectori quinque.

D. Erasmo (Læto) tres.

D. Alb. Knop. . . tres.

⁸ Paa denne Tid havde Konsistoriet altsaa endnu en lønnet Notarius, som ikke var Professor, senere fungerede altid en Professor som Notarius. — *M. Jak. Svendsen* blev 1567 Professor Pædagogicus. *Vinding* (Reg. Acad. Haun. p. 127) kjender ikke hans Dødsaar, men at dette maa være 1571 ses af Universitetets Sørgeprogram over hans Enke *Anne Pedersdatter*. Om hende fortælles i Programmet, at hun var en Datter af Peder Sørensen (P. Severini), Raadmand i Kjøbenhavn, og Barbara Nielsdatter. Da hun var 15 Aar, blev hun gift med *M. Jens Christensen*, Rektor ved Trivialskolens i Kjøbenhavn, siden Sognepræst i Stege. Da denne døde efter 3½ Aars Forløb, sad hun Enke i 1 Aar og ægtede derpaa Eftermanden i Embedet *M. Niels Fædder*, med hvem hun ligeledes var gift 3½ Aar; efter at have været Enke i lige saa lang Tid, giftede hun sig tredie Gang med *M. Jak. Svendsen*. Dette Ægteskab varede i 7 Aar. Efter denne sin sidste Mands Død sad *Anne Pedersdatter* Enke i 45 Aar, og døde 1616 (begr. 12. Juli), 78½ Aar gammel. — Denne *Anne Pedersdatter* omtales i det følgende i *M. Iver Bertelsens Sag*; der kaldes hendes Fader *Peder Siunesen*, hvilket vel altsaa er det rigtige.

⁹ D. e. efterat Rektorskiftet var foregaaet, hvorved *Dr. Hans Frandsen*, Prof. med., var bleven Universitets-Rektor.

Die 23. Juli convocati Professores:

D. Rector Johannes Franciscus. D. Episcopus.
D. Nicolaus Hemmingius. D. Albertus Knopperus.
M. Johannes Sascrides. M. Nicolaus Schavonius.
M. Johannes Aurifaber.

De Georgio Grim determinatum est, ut discedat a schola et vocatione ante quindenam, et qua primum iterum deprensus fuerit tumultuosus, relegatione punietur.¹⁰

Die 27. Julii convocati Professores.

(Iidem convenerunt.) De Jacobo Magno Lundensi conclusum ut in schola publica deprecetur culpam, quia nocturno tempore in plateis tumultum excitasset.

Anno Domini 1566.

Convocati Professores 17. Januarij.

(Iidem convenerunt.) Rusticus quidam Universitatis homicida petiit salvum conductum sibi concedi, donec causam suam iure agere posset. Impetravit salvum conductum, si posset vadimonium promittere.

Convocati Professores 23. Januarij:

D. Rector Johannes Franciscus. D. Albertus Knopperus. M. Nicolaus Schavonius decanus.

Pro rustico homicida vadimonio obstricti duo alii rustici, Lauritz Fryd y Stebyby (? Ströby), Lauritz Olsen y Varpelöv pro ij daller.

Convocati Professores 14. Februarij:

D. Rector Johannes Franciscus D., D. Episcopus Johannes Albertius D., D. Nicolaus Hemmingius. D. Erasmus Lætus. M. Nicolaus Schavonius Decan. M. Johannes Aurifaber. M. Johannes Sascrides.

¹⁰ Det er formodentlig den *Jørgen Madsen Grim*, som samme Aar blev Præst i Ærindlev og Olstrup (se Kirkehist. Samlinger II, 178-80. 201).

Lectæ sunt literæ Regiæ Maiest., quibus professoribus iniunctum est, ut iudicent, recte ne an secus factum sit a M. Jacobo (Nicolai) pastore Hafniæ ad D. Nicolaum, quod in Schania sepeliverit funus nobilissimi Viri Stenonis Rosen-sparre, absque consensu M. Tychonis Superintendentis in Schania.

Vocata utraque pars est.

M. Tycho actor graviter accusat M. Jacobum. 1. Quod in alterius involauerit vocationem, absque consensu et voluntate tam Superintendentis quam pastoris istius loci, ubi funus sepultum est. 2. Deinde etiam, quod hoc M. Jacobus contra interdictum, quo M. Tycho Superintendens una cum aliis duobus Ministris verbi M. Jacobo prohibuisset in isto loco et prænominati viri funere aliquo fungi Ministerio ecclesiastico, fecerit.

M. Jacobus autem respondit, se legitime literis ad illam functionem vocatum esse, quas in medium etiam protulit. Literæ vero istæ fuerunt honestissimæ et nobilissimæ fæminæ Dnæ Mettæ, quæ jus patronatus habet istius loci, in quo Ministerium peractum est. Deinde profert M. Jacobus literas Nobilissimi Viri Petri Bildis, quibus Petrus Bilde pollicetur, se M. Jacobo defensurum, si quis hoc factum tanquam illicitum in jus produceret.

Has ergo literas cum haberet M. Jacobus pro se, nihil est iudicatum, sed hæc causæ hujus examinatio Regiæ Majestati rescripta est.¹¹

Convocati Professores 4. Maji.

(Iidem convenerunt.) Vocati ad senatum Universitatis honestissimi Viri:

1. M. Andreas Petræus Coagius. Mathem.
2. M. Johannes Magnus Hafnius. Græcus.

¹¹ Kongens Reskript (af 26. Febr.) bestemte, at ingen Præst for Fremtiden, under Embedsfortabelse, maatte gribe ind i en andens Embede (se *Pontoppidan*, Ann. eccl. Dan. III, 406).

3. M. Erasmus Catholmius. Dialect.

4. M. Nicolaus Hammerus. Rhetor. prof.

Convocati Profesores 18. Maji.

(Consistoriales priores cum novis convenerunt.) Comuni omnium professorum suffragio in Rectorem Universitatis electus honestissimus et doctissimus Vir, M. Nicolaus Schavonius. Et decretum est, ut officium Rectoris resignet clarissimus et doctissimus Vir, D. Johannes Franciscus Medicinæ D., 28 die Maji.

Convocati professores 27. Maji.¹²

Collata sunt suffragia pro D. Georgio N. et D. Johanni Laurentio in Sölleröd pro vocatione in Amagiam¹³, ut sit vrgillæ (?) Minister verbi Dei. Et eo ordine ac modo, quo sequitur, data sunt:

D. Episcopus Johan. Alb. D.

Libenter foueo officii M. Nicolai Schavenii, et optarem libenter, ut is obtinere posset istam functionem in Amagia. Sed quia sine Universitatis nostræ incommodo hac vice fieri hoc non posse animadverto, cum istam vocationem suo officii D. Georgio N. concedi petat Kanutus Scriba¹⁴, qui per amicos suos huic Academiæ nostræ prodesse non parum possit. Idcirco si cæteri professores omnes dederint suffragia sua D. Georgio, ego etiam libenter illi do meum suffragium.

D. Nicolaus Hemmingius.

Ego nunquam volui inuertere aliorum suffragia. Et libenter dedi suffragium D. Johanni in Sölleröd, et ei ad-

¹² I det følgende undlader jeg at nævne, hvilke Consistoriales der hver Gang vare tilstede.

¹³ Det er til Præstekaldet i Taarnby. — Den omtalte Dn. Georgius, som fik det nævnte Embede, omtales i en gl. Catalogus past. Siæll. (Gl. Kgl. Saml. 2990. 4.) som: „*Jörgen Knudtzen* (kom) fra Meelby kald i Strøherridt och hid (til Taarnby).“ Døde 1579.

¹⁴ *Knud Pedersen Skriver* blev Aaret efter, 1567, Borgemester i Kjøbenhavn (*Pontoppidan*, *Origines Hafn.* S. 386). Døde 1569.

huc libenter do suffragium. Sed quia aliter euenit, ut ista vocatio sine damno scholæ nostræ D. Johanni concedi non possit, idcirco sic dico, quod cuicumque alii professores dederint suum Suffragium, eidem et ego libenter do meum Suffragium.

D. Erasmus.

Af Her Hans i Sölleröd haver jeg intet vist af at sige før y Løffuerdags, da komme de til meg, og ville da først raade met meg der vdj, den tid dett wort giort met de andre, saa at jeg da skulle komme bag efter. Vil Universitetet vnde hannem det kald, da seer jeg det saare gierne. Men min Meening vil jeg sige, haffuer Knud Skriffuer Ordinantzen met sig, da gaar hand frem, Gud giffue y hvad wy her kunde sige. Eftertj da (at jeg skal were den første, som skal sette noget vist for paa denne tid) at Knud Skriffuer haffuer giort saa mægit dertil, som giort er, da siunes mig at wor best, at wy vnde Knud Skriffuer det sogn til sin suoger Herr Jørgen.

D. Knopperus.

Aulici habent pro se Nobiles et multos bonos viros, qui multa possunt nobis præstare et in commodum et in detrimentum. Nunc autem si jus illud vocandi Ministerium ad hanc functionem esset nobis ita firmum, ut possemus sine ullius offensione vel incommodo aliquem vocare, tum aliter forte posset dari suffragium, et tum affini M. Nicolai iudicarem hanc functionem tribuendam esse. Sed quia ius nostrum non est ita firmum, ut hoc facere possimus, idcirco puto melius esse, ut hac vice concedatur D. Georgio affini Kanuti Scribæ ista vocatio (potius) quam alicui alio.

M. Johannes Aurifaber.

Ego subscribo suffragio D. Alberti Knopperi, quia nobis ius minus firmum est, ut modo dixit D. Dr. Knopperus.

M. Johannes Sascerides.

Quia incumbit periculum Universitati, si Kanuto Scribæ non permiserimus, ut voti compos fiat, idcirco iudico, D. Georgio tribuendam esse hanc vocationem, si ita visum fuerit aliis professoribus omnibus.

M. Andreas Petræius.

Rhetores solent dicere: De impossibilibus non est deliberandum. Eo autem Kanuto Scriba deducti sumus, ut impossibile fore sit resistere, idcirco D. Georgio meum do suffragium.

M. Erasmus Catholmius.

Libenter darem suffragium D. Johanni in Sölleröd, si Universitati non foret aliquando incommodum, sed quia fieri incommodum hoc posse animadverto, idcirco meum suffragium do D. Georgio.

D. Nicol. Hemmingius 2do.

Si essemus certi de iure nostro, ut modo dixit D. Albertus Knopperus, tunc forte aliter res effici posset. Sed certi de iure nostro non sumus. Ergo aut vendicabimus nobis illud ius aliorum auxilio, aut omnino bonum una cum ipso iure amittamus.

Rector Johannes Franciscus.

Jeg gjerne wndte M. Klausis Suoger det kald, men for den skade, der kand komme af, da wnder jeg gjerne Hr. Jørgen det.

Vocati Biørn Andersen, Slotzherren paa Kiøbnehafns Slot, och Knud Skriffuer, et ipsis significatum est D. Georgio professorum omnium suffragia data esse ad functionem istam obtinendam in Amagia pro pastore animarum.

Knud Skriffuer.

Jeg betacker eder ydmygeligen alle sammen og hver besynderlig, og hvor jeg kand nogenlunde wende eder noget til gode, det skal jeg altid gjerne gjøre. Jtem loffuer ieg, at Her Jørgen skal giffue Breff och Segel fra sig mett det første paa hvad Rettighed at Universitetet bør at haffue aarligen aff det sogn paa Amage.

Anno Domini 1566.

28 Die Maji renunciatus est Academiæ Hafniens. Rector, Clarissimus et doctiss. vir de facultate artium M. Nicolaus Laurentius Schavenius, professor Physicus.

Convocati Professores 29. Junij.

Instituta actio est adversus studiosum Martinum Georgii a relicta vidua Stephani pistoris, propterea quod ipsum cum sua filia adulterii conuitio persecutus esset, idque quia filia frui non posset, quam ducere vellet.

Martinus Georgius noluit comparere.

Convocati Professores 4. Julii.

Lectæ sunt literæ Regiæ Majest. mandantes, ut Professores decernerent causam inter virum nobilissimum Absalonem Urne de Sögaard et quendam D. Johannem Nicolai, qui in ejusdem viri nobilis curia Aarsmarck in Lolandia aliquamdiu et Ministri Verbi Dei et præfecti curiæ officio functus fuisset, et nunc reus furti et adulterii accusabatur ab eodem Dno suo. — Examinata vero causa, intercedentibus professoribus, Absalon Urne D. Johanni totam remisit culpam.

Convocatio 18. Julij.

Elizabetha, piæ memoriæ Dn. D. Christierni Mörsiani relicta vidua, debet cuidam Ministro verbi ex Halmstadia pecuniam pro quatuor bobus anno præcedenti ab ipso acceptis, de qua pecunia ita determinatum est, ut Elizabetha satisfaciat Dn. Nicolao, et

1. primum dabit illi. x Thaleros arg.
2. Deinde persoluat consuli in Slangerup nomine D. Nicolai — x tdr. rug, pro quibus habet pignus Cingulum argenteum et poculum argenteum.
3. Tertio, præter dicta dabit Elizabetha D. Nicolao — iij tdr. rug ante festum Michaelis.

Convocatio professorum 3. Octobr.

Promisit Magister Laurentius Bössestöber, se curaturum breui, ut fabricetur sepes argillacea inter aream, quam inhabitat M. Erasmus Catholmius, et eam in qua habitat relicta vidua piæ memoriæ D. Pet. Palladii.

Item confessus est Mgr. Laurentius Bössestöber, se accepisse a nobilissimo Viro Hilario Hardenbiere quandam pecuniæ summam in usum templi Divæ Virginis, idque

nesciente Dn. D. Alberto Knoppero, qui eodem tempore alter Ecclesiæ tutor erat.

Convocatio professorum . . Decbr.

Decretum, ut Johannes Caropensis relegatur ad bien-
nium, quia sibi ipsi literas testimoniales sub nomine Rec-
toris scripsisset, ac Universitatis Sigillo, aliis literis detracto,
obsignasset.

Anno Domini 1567

ab initio Januarii sequentes factæ fuerunt professorum Aca-
demiæ Hafniensis ad Consistorium conuocationes a Rec-
tore M. Nicolao Laurentii professore Physico.

Convocati professores 15. Jan.

Petiit præfectus arcis Biorno Andreæ consilium profes-
sorum in causa M. Ivari (Bartholini), quo pacto cum ipso,
qui Minister Verbi Dei est, agi possit, cum sæpius literis
vocatus non venerit et coram iudicio ipsis responderit, qui
justam adversus eum habent accusationem.

Suffragia in hunc modum collata:

D. Nicolaus Hemmingius.

Naar vy denne Sag ansee, da er det en stor Sag, och
meg siunes at Mester Iffuer haffuer saare møgett forseet
seg baade emod Bispen och Biørn, saa at Bispen maa och
bør først at giffue Mester Iffuer tilkende, at hand legger
sig dette fraa, som hand tiltales om, før end hand gjør
nogen meere tieniste udi kirken. Siden maa Biørn paa
Kongl. Matt. Vegne och handle werdslig mett hannom, och
straffe hannom efter rættten, och efterdi hand ikke vil
komme selff wdi Rættten, maa hand well lade hannem
hentte, som han plejer at hendte en anden, som icke wil
sin Øfrighed atlyde.

D. Erasmus Lætus.

Jeg er y den samme Mening, som D. Niels er y om
kirketienisten mett Mester Iffuer, at Bispen maa den for-
biude hannom, til hand faar suart till de klagemaal, som
han anklages mett. Dernest maa ochsaa Biørn mett onde

handle mett hannom, och nøde hannom til at komme, mett huad Bud hand wil wdsende.

D. Johan. Franciscus.

Meg siunes, at det er wel got, som sagt er, men dog siunes meg, at wor got, at de endnu steffnede hannom, som haffue hannom at tiltale for wden den Ecteskabssag.

Cæteri professores omnes subscribunt prædictæ doctorum sententiæ.

Rector Biornoni.

Disse gode Herrer tørkes ret at være, at efterdi Mester Iffuer icke haffuer været lydig paa Kongl. Matts vegne, och kommet til eder efter eders Breff och Steffning, daa mue y lade hentte hannom til eder som y pleye at lade hentte andre, som icke wille lyde Kongl. Matt. och eders Bud och steffning.

Convocati Professores 18. Jan. 1567.

Dno Gregorio de Ganlöße remissa est dimidia pars debiti, quod debebat Universitati et (? cum) Restantiis 5 annorum, et soluat nunc Universitati intra triennium 5 Pd. korn, 15 agnos et 15 anseres, et anno jam proxime sequenti satisficiat x agnos. — Accepit D. Gregorius et hoc die suæ vocationis collationem.

Convocati Professores 20. Janu.

Præsente præfecto arcis Hafniens. Biorno Andreæ, qui M. Ivarum Bartholinum, pastorem in Stege, accusat contumaciam.

Biorno.

Mester Iuer, hui komme y icke till Roschild, der jeg havde schreffuet eder til engang och anden gang paa Kgl. Mts. vegne?

Rsp. Ivarus.

Vill ieg haffue eder ombedet allesammen, at I wille høre min Sag, lige saa som y hafde aldelis intet vist af hende tilforn att sige. Først suarer ieg eder kerre Biørn och y gode Herrer, att ieg schreff eder till kerre Biørn om den sag mett den Pige y Ribe, huorledes at ieg hafde

schreffuet Clemitt y Weylle¹⁵ till, huorledes ieg wor till sinds derom, och at hand haffde schreffuet meg till, icke selff, men en Erlig welbyrdig Mand Steen Bilde paa hans Wegne, lydendes, at Clemitt wille gierne legge sig emellom, at der skulle bliffue got ath giøre mett den sag, dernest sende hand meg Bud, at Clemitt kunde icke komme hid til Roschild och suare meg paa denne tid. Saa efterdi min Wederpart icke kom, daa meente ieg, at det war nock om ieg icke selff kom, och derfor sende ieg mitt wisse Bud och Breff til Roskild mett min egen tiener. Dernest wor ieg ochsaa forhindrett aff Willum N., Pouell Wobissis¹⁶ fogid paa Stege, som haffde wndsagtt meg paa mitt Liff, och nu laa y laue for meg.

Biørn.

Der siger hand ney till (Villum N.).

Rsp. Iuarus.

Der hand fornam, dett wille komme hannom ilde at staa, daa sende hand meg Bud mett fire Dannemend, at hand wilde intet giøre meg paa den reysse.

Episcopus interrogavit.

Der hand Villum N. hafde sendt eder dette Bud, hui komme y da icke selff och lode det Breff were hiemme?

Rsp. Iuarus.

Der ieg skreff dette Breff til Biørn, da hafde Villum N. intet beskicket meg.

Til de andre Breff, som Mester Iuer fick fraa Biørn, suarer hand hoc pacto:

M. Iuer.

Jeg fick ett Breff anden Juledag, att ieg skulle fare att sted til eder, kerre Biørn, tredie Juledag. Det wor

¹⁵ Formodentlig *Klement Sørensen* (den ældre), Borgemester i Vejle fra 1554 († 1584). Se *Gaarmands* Efterretninger om Vejle, S. 79.

¹⁶ I Aaret 1545 havde K. Frederik den Anden pantsat Møens Land for 20,000 Joachimssdalere til sin Mand og Tjener *Povl Vobitzer*, en Pommeraner, der var kommen herind (se *Paludan*, Beskrivelse over Møen, I, 333 f.).

meg icke muligt at giøre, for det wor hellige Dage, och der wor ingen, som kunde tage tienisten ware y kirken, Och hafde Niels Knudsen (?) bed meg bide till hans skrif-fuer kunde komme mett meg, som wille och hid, og der-for tøffuede ieg en Dag eller tho, Och daa kom eders Steffning, att ieg endelig skulle komme, och da kunde ieg ingenlunde komme for Villum N. skyld, som atter haffde trued meg, dernest wor det ochsaa sligt wtimmelig Storm och wær, at hafde alle de Folk paa Møens Land werrit y en Baad, da skulle de icke alligeuel roed offuer till Fer-rien. Jeg hafde ochsaa bedit Borgemester, at hand wille fly meg Borgen aff den Mand, som meg forfulde, och att hand wilde hielpe meg offuer (til) ferien.

Villum Wulfort indkaldes och stod y rætte hos Mester Iuer.

Mester Iuer bar Breff och segel frem och beuiste, at Villum hafde vndsagd hannom.

Villum Wulfort.

Der ieg hørde, at hand løff och sagde y Byen, at ieg hafde vndsagd hannom, som ieg icke hafde, och ieg hørde, at hand skulle hid, daa sende ieg to Mend till hannem, och lod hannem sige, att ieg haffde intet mett hannem at skaffe, hand motte wel fare for meg huort hand wilde.

M. Iuer:

Engang sende y ochsaa fire need (?mend) til meg, och lode meg sige, at I wille icke schade meg, daa sad eders Frende ensted y byen, och sagde, att y wille schencke meg Lod och Krud. Item haffuer Villum ladet bespotte-ligen malle meg y Stege Borrestue.

Rsp. Villum.

Jeg hafde en Maller, hand moel meg allehaande Nar-uerk, som han vilde, ieg hafde ingen befaled hannom at male effter.

M. Iuer.

- Dette Billede haffue stunget och slaget mett Dagertte y og eders Drenge, som mange Mend och Danequinder er witterligt.

Rsp. Villum.

Att dette Billede skal være skucket med Dagertte, be-
der ieg meg Gud til hjælp, at ieg icke veed aff.

M. Iuer.

Sige y Ney forit Villum, attj haflue icke sagt: Der
staar M. Iuer mallet?

Rsp. Villum.

En gang wor nogle gode Wenner hos meg, och en
aff dem sagde: huo er der mallet? Da sagde jeg, Dett
ene Billede er Fanden, det andet er hans Moder.

M. Iffuer.

Villum y leide min Dreng ochsaa fraa meg wloffligen.

Rsp. Villum.

Jeg leide paa min hosbonds vegne huo som hannom
wilde tiene for penge, ieg hafluer ingen tagit fra nogitt
med mact.

Disse effterne Widnisbyrd hafluer Mester Iuer skutt paa,
som skulle wide, at Villum hafde wndsagt hannom.

Thønns Badsker wor budet, at Villum wille sla M.
Iuer yhiel.

Bernet Ferremand wed der oc aff at sige.

Villum.

Begge Borgemester y Stege, og Niels Tundsøn hørde,
at M. Iuer hafluer sagt, at Bispen aff Roschild hafluer in-
tet mett Stege sogn att skaffe.

Peder Siunnissen Borger her y Kiøbnehavn och hans
Daatter Anne Mester Nielsis¹⁷ kaldes ind, och handle mett
M. Iuer for retten for det, hand hende haflde schreffuet paa.

Lectæ sunt literæ M. Iuari de Anna M. Nicolai et Vil-
helmo, scriptæ ad Biornonem, continentes hos articulos:

1. At Villum gick till Anne Mester Nielsis at hendes
bagdør, och hun loed hannom selff ind.
2. Villum kom drucken wd fraa hende och begynte at
schiude och skød den gandske Nat igiennem.

¹⁷ Se foran S. 12, Not. 8.

3. At Anne haffuer altid holdt sig till Villum N. och holdt mett hannom icke som tilbørlig wor.
4. At Anne skulle haffue sagt y Stege och hendis Fader, at hun skulle haffue Jørgen Lucassøn och beholde Stege sogn, och Mester Iuer skulle bliffue aff mett hende.

Responsiones M. Iuari:

Ad I. art.

Dette wor meg sagt, att Villum gick ind adt hendis Bagdør, och ieg det kand beuise mett Rasmus Wildbrett eller Rasmus Lauritzen, som meg sagde det.

Anne.

Den Bagdør, som Mester Iffuer siger aff, den loed ieg spille till, før end ieg nogen tid fløtte y dette huss y mine dage. Och hielpe meg Gud saa sandt som ieg wistet icke, førend Villum stod y stuen og lagde nogle klæder y itt skrin.

Ad II. artic. Iuarus Rsp.

Alle mand sagde, att Villum wor drucken, och det er huer mand witterligt, att hand schiud den ganske natt igiennem.

Villum.

Det bekender ieg, at ieg gjorde, ieg gjorde dett, fordi ieg fick der løst till, och dett wor min hosbonds lod och krud.

Ad III. art. Iuarus Rsp.

Jeg haffde Anne ickun mistenckt, fordi hun omgiks mett den, min dø finde wor. Jeg wed icke mett hende nogett andett end som mett en Erlig Danequinde.

Anne.

Saa santt hielpe meg Gud, ieg haffuer aldrig werit orsage till, at Villum skulle nogen tid sueris paa M. Iuers Død.

Ad IV. art. Iuarus Rsp.

Dett sagdes wdi Byen, att Peder Siunesen haffde rosed affit, at Jørgen Lucassen skulle faae Stege sogn och haffue hans Daatter.

Anne.

Gud hielpe meg aldrig sander mer, end om ieg ved noget aff Jørgen Lucassøn at sige, eller om ieg kender hannom.

Biørn.

Giffuer meg nu da Dom y gode Herrer, om ieg paa Kongl. Matts vegne skall kunde haffue magt till at straffe M. Iuer propter contumaciam.

Discendit Biorno et dantur suffragia.

D. Episcopus Joh. Albertius.

Meg tœckes, at M. Iuer er skyldig att straffes som den, der haffuer werit sin Øffrighed w-lydig, effterdi hand haffuer ingen merckelig och fast orsage framsaat, hvorfor at hand ikke er kommen och suared for sig efter sin Øvrigheds steffning.

D. Nicol. Hemmingius.

Jeg kand icke andet sige, end som Dnus Episcopus haffuer sagt.

D. Erasmus Lætus.

M. Iuer haffuer ingen orsage borrit fram, som duer noget, huorfor hand icke er kommen, som D. Episcopus sagde. Thi bør hand at straffis for Wlydighed wden hand kand afbedett hos Kongl. Matt.

D. Johan. Francis.

Idem sentio cum D. Nicolao Hemmingio et D. Erasmo Læto.

Idem iudicant omnes Magistri artium.

Rector summam suffragiorum Biornoni declarabat.

Convocati Professores 22. Januarij.

Adfuerunt professores omnes nemine excepto nisi D. Knoppero.

Actum est de mutatione verborum in baptismo, facta a M. Iuaro Bartholino pastore Stegensi, qua excluserit propria autoritate verba exorcismi, quorum usus plurimos annos fuerat in ecclesia christiana.

Actioni hujus controversiæ interfuerunt etiam Biorno Andreæ arcis Hafn. præfectus.

M. Johannes Thomæ pastor ad D. Virginem.

M. Jacobus Nicolai pastor D. Nicolai.

M. Nicolaus Albinus pastor ad d. Spirit. s.

Quæstio Biornonis.

Maa nogen wige fra Kongl. Matts Ordinantz for sin egen Person, och giøre noget, som er emod Ordinantzen?

Rsp. M. Iuari.

Jeg haffuer intet muterit aff alt det, som staar y haandbogen, wden det ene Ord (Far hen ud du wrene Aand), det haffuer jeg ladet wde och icke brugit det, och ieg haffuer y den sted expliceret for Folcket den rette Daabsens brug. Och det haffuer ieg giort, fordi ieg haffuer før werit attspurt aff siugelige Quinder, om dett skulle trois, at Børnene for Daaben ere besatte.

Episc. D. Johan. Albertus interrogat:

Huorfor M. Iffuer haffue y privata autoritate muterit det, som publicæ personæ burde at giøre?

Rsp. Iuari.

Jeg ikke haffuer giort det andetstedz end der, som meg tœktes, ieg kunde og motte giørit, efterdi det war icke contra Verbum dei. Icke haffuer ieg heller muteret det, men ieg alleniste haffuer ladet wære wde, och intet brugit, fordi min præceptor D. D. Nicolaus Hemmingius och ieg wy haffde før confereret derom, och hand meente, de ord burde vel med rette lades wde.

D. Nicolaus Hemmingius.

M. Iffuer, ieg haffuer aldrig bedet eller befalet eder att mutere noget af Kongl. Matts Ordinantz.

Rsp. Iuari.

Hoc est verum (?) Dnus præceptor, y sige, ieg har icke heller sagd andit.

Alia quæstio proposita M. Iuaro de Coena Domini.

Episcopus quærit:

Dixisti M. Iuare: Non esse necessariam recitationem verborum institutionis coenæ Dni?

Rsp. Iuarus.

Det haffuer ieg aldrig giort. Men Bjørn og ieg komme y aftes y talle om saadant, da sagde ieg, at Sacramentet faar ingen krafft ex illorum verborum recitatione, et quod sint pars historica, et quod recitentur ideo, ut astantes admoneantur de morte et passione Dni et beneficiis, quæ per hoc sacramentum Christus omnibus promittit.

De mutatione in baptismo hæc est quæstio principalis:

Om nogen maa priuata autoritate gaæ fra publica ordinatione, quæ gravi consilio constituta est, et iam duravit in Ecclesia annos xiiij (sic.)? Et an recte fecerit M. Iuarus, quod mutaverit aliquid privata autoritate in baptismo.

Suffragia:

D. Nicol. Hemmingius.

Vor det saa, af huer maatte følge sit eget sind, daa wor det icke fornøden, at der wor Herrer och Konger til. Derfor maa ingen foruende dett priuata autoritate, som gode vise och forstandige Mend mett Kongen haffue samtyckt. Men huo som dett giør bør at straffes. Og enddog at M. Iuer haffuer her forseet sig och icke giort rett, forseer ieg meg till, at Kongl. Matt. wel naadeligen handler med hannem.

D. Episc. Johan. Albert.

Mihi placet suffragium D. Nicolai Hemmingii.

D. Erasmus Lætus.

Det er en wnderlig handel de ista mutatione in baptismo, och men det er saa nyt, daa kand mand lættelig hugget op, at det icke mere Bulder giør, Och at ieg skal sige om M. Iuer, kand ieg icke dømme hannom til at giøre mod sin samuittighed, Men det wed ieg wel, at hand haffde burd at spurt eder D. Episcopo. Och derfor haffuer hand icke giort rett, doch tæckis meg, at mand kand icke plat condemnere hannem, Men dette factum in se tæckis meg ilde at wære giort, at hand (det) giort sine autoritate superioris Magistratus.

D. Johan. Franciscus.

Iudico hoc factum M. Iuari male factum esse.

Decanus Joh. Magnus.

Existimo M. Iuarum male fecisse.

M. Johan. Aurifaber.

Idem de M. Iuaro iudico, quod iudicauerunt superiores.

Sascerides.

Imprudentiam facti M. Iuari damno.

M. Andreas.

Idem iudico, nempe quod male factum sit.

Catholinus.

Non recte fecit.

Hamerus.

Iudico ipsum minus bene fecisse.

Pastores. M. Joh. Thomæ.

Iudico ipsum Iuarum male fecisse.

M. Jacob. Nicol. p. D. Nic.

Certum est, M. Iuarum fecisse male et contra ordinationem nostrarum Ecclesiarum.

M. Nicol. Albinus.

Non possum non improbare mutationem temere factam.

Rector Biornoni sententiam suffragiorum exponit:

Kerre Biørn, disse Dannemend allesammen dømme, att ingen Erlig person maa noget mutere af sin egen myndighed og autoritet, Och derfor tækkes dennom, Mester Iuer at haffue ilde giortt.

D. Episcopus Biornoni loquitur:

At Mester Iuer haffuer saa giort, det som hand haffuer giort, det tækkes disse Dannemænd at være ilde giort. Men dog kand hannem giøres Naade, om hand wilt afstaa och rette sig y det hand haffuer giort, som han siger, hand gierne will.

D. Nicol. Hemmingius.

Scismatici haffue altid været taget til Naade, naar de wille staa af deres meening.

De matrimonio M. Iuari quæstio eodem die acta.

Biorno quærit:

Mester Iffuers festemø, maa hun kjøbes fra hannom mett penge, som Mester Iffuer haffuer giort.

Episcopus interrogat Iuarum:

Mester Iuer, huor ere y besyndede om Eders Ecteskabssag mett eders Fæstemø y Ribe, huorlunde wille y haffue eder der y?

Rsp. Iuari.

Effterdi at meg icke (wor) hollit det meg wor loffuuet, och wy ere nu foreenthe, saa at de klage intet paa meg, och de haffue mit Breff, och ieg haffuer deris, saa will ieg intet haffue mere met dennom at skaffe, men saa ladit bliffue som det er.

D. Nicol. Hemmingius interrogat Iuarum:

Wor dett Ecteskab emellom eder och den pige?

Rsp. Iuari.

Nej wor det ej. Det wed ieg well, at de, som er Ectefolck, maa icke kjøbe sig fra huer andre met Penge.

Hemmingius.

Det haffuer altid werit hollit her wdj Riget, at de Folck, som hinanden haffue troloffuuet, och deroffuer haffuer verit widnisbyrd och bewisening, och de haffue giffuuet huerandre fæstindfæ, de folck er Ectefolk for Gud og werden. Huilcket altsammen at haffue wæret mellom eder och den pige, beuisligen findes. Thi er y Ectefolck.

Suffragia.

D. Episcopus Johan. Albert. D.

Dett siger ieg, at y denne sag haffuer den saa stor skyld, der penge haffuer taget, som den, der dennom haffuer wdgiffuuet. Och efterdi at Mester Iffuer haffuer icke lofflig forskudt sin rette Ecte festemøe, och hende ingenlunde haffue will, bør hand at icke gifte sig, saalenge hun leffuendis er.

D. Nicol. Hemmingius.

Dett siger ieg, at huo som helst sin Ecte festemøe

wden lofflig aarsage forsager, som Mester Iffuer haffuer giort, och icke will holde sin løfte och ere, hand er werd en møgit stor straf, och der til med sig aldrig giffte (maa), saalenge den Person leffuer, som hand først haffde loffuet troe oc Ecteschaff.

D. Eras. Lætus.

Jeg veed vist, at det wor ret Ecteskab emellom Mester Iuer og hans Fæstemø, och hand icke haver nogen ret orsage at forskiude hende. Thi kand ieg icke andet dømme, end at hand aldrig bør at gifte sig, saa lenge denne hans Fæstemø leffuer.

D. Johan. Franciscus.

Mester Iffuer bør icke at gifte sig, saalenge denne hans Fæstemø leffuer.

Cæteri Professores omnes una cum ministris Verbi Dei prædictæ doctorum sententiæ subscribunt.

Biorno.

Mig siunes dette, at hand haffuer begyndt rett, men han haffuer icke rett forfuldett, Och effterdi hand icke haver hollet sin tro, ære och loffue, bør hand icke at gifte sig, saalenge som denne person hans Festemø er y lifue.

Convocati professores in ædibus Episcopi D. Joh.

Albert. 14. Febr.

Acta est causa matrimonialis M. Iuari et Kirstinæ Severini natæ Ripis, quæ una præsens adfuit cum sponso suo M. Iuaro.

Episcopus quærit:

Mester Iuer, huor wille y haffuet med denne Pige, eders Festemø?

Rsp. Iuari.

Jeg begerer at were for meg och hun for sig.

Convocati Professores 26. Martii.

Significabat Professoribus Rector, M. Johannem Magnum suam professionem nempe Græcam resignasse, et ideo tributa est consentientibus aliorum professorum suffragiis:

M. Nicolao Hammero professio græca, et

M. Johanni Aurifabro professio Rhetorica.

Deinde determinatum, ut amplius non fruatur M. Joh. Aurifaber Vicariato isto, quod hactenus aliquamdiu ex consilio Universitatis habuit.

Convocati professores 2. Apr.

Determinatum est de rustico . . . , a quo præfectus Universitatis cum Universitate coram Regia Majestate delata (!) fuit, ut præfectus Universitatis cum eo agat coram iudicio in publico foro secundum leges, ubi scriptam sententiam petat de hujus rustici accusatione, instituta adversus suos Dnos, sitne iusta an iniusta. Sed interim tamen eidem rustico concessum est, arare et seminare, sicut concessum est eius vicino, nisi quod hæc causa maneat integra et nulla ratione condonata.

Convocati Professores 16. April.

Determinatum est ut horti Universitatis, qui sunt ad Vallum vrbis a parte occidentali templi Divi Petri, locentur professoribus Academiae Hafniensis, eisdem prorsus conditionibus, quibus Ciues suos fundos ad Universitatem pertinentes possident.

Convocati Professores 10. Maij 1567.

Determinatum est, ut pædagogus habitet in Curia pædagogi, pro ut Regia Universitatis fundatione cautum est, et præfectus Universitatis habitabit in ea curia, in qua habitavit hactenus M. Andreas Petreius. Atque communi professorum consensu hoc conclusum est.

Deinde eodem die communi professorum suffragio assignata est utraque lectio pædagogica mihi Jacobo Suenonio Hafn.

Convocati professores 29. Maij.

De pastore animarum in Sæby Dno Olao N. decretum, ut pro restantiis 39 annorum solvat Universitati 30 Thaleros, et posthac singulis annis tempestive et prompte soluat decem marcas danicas Universitati. Quod si noluerit facere, quærat sibi aliam vocationem et parochiam.

Convocatio prof. die 8. Junij.

Determinatum est, ut rusticus quidam nomine Nicolaus Petri solvat Universitati decem thaleros et par boum, quia absque omni ratione iusta Universitatem coram Regia Majestate accusasset, sicut de ipso in publico foro rustico iudicatum est. Et infamis esset permansurus, nisi erga ipsum *ἐπιμεινον* Universitas benigne usa fuisset.

Convocatio professorum 11. Junij.

Præfecto Universitatis mandatum est, ut concedat rusticum eum sepeliri, qui seipsum interfecisset, sed extra cæmeterium sepeliatur.

Convocatio 5. Julii.

De Studioso Christierno Andreae adultero determinatum, ut decem Thaleros numeret in usum pauperum, et publice culpam deprecetur.

Convocatio 20. Julii.

M. Nicolao Hammero donatum est, quidquid accedere possit Universitati ex anno gratiæ ex Vicariatu Lundensi, quem habuit Laurentius Scriba.

Anno 1567 die 1. Octobris Convocati professores.

Electus est in Rectorem Universitatis clarissimus Vir D. Johannes Albertius, Doctor et Superintendens vigilantissimus.

Anno Domini 1567 die 2. Octobris creatus est Rector Universitatis Hafn. Johannes Albertius, Theol. Doct. et Episcopus Siellandicarum Ecclesiarum Vigilantissimus.

Convocati Professores 15. Octobris Ao. 1567.

Determinatum est:

1. Ut nullus ex professoribus in suis domibus aliquid ædificet sine communi professorum omnium consensu.
2. Ut cubiculum concedatur Francisco Telonario¹⁸ in domo

¹⁸ *Werlauff* har udentvivil Ret, naar han (Kbhvns Univ.-Bygnings Hist. S. 8, Not. æ.) antager denne for den *Frands Villumsen*, Tolder i Lund, der 1565 gav sit Bibliothek til Universitetet (jfr. *Th. Bartholin*, De libris legendis, 1676, p. 16).

Universitatis, quæ in fabrica est, modo 300 talleros Universitati numeraverit.

3. Communi omnium professorum consensu Vicariatus est concessus Magistro Erasmo Catholino prof. Dial., quam antea habuit M. Johannes Aurifaber.

Anno Domini 1568.

Convocatio profess. 12. Januarij.

Actum est de proportionem aliqua seruanda inter Doctores et Magistros in distributione boum et pecuniarum, et voluerunt Doctores sibi duas concedi partes, cum Magistri unam acceperint. De qua re audita sunt Magistrorum suffragia hoc pacto:

M. Nicol. Schauenius.

Miror, quare nunc agitur hæc quæstio, cum nunquam prius sit agitata ab antecessoribus. Quare sic dico meam sententiam, me nunquam velle aliter consentire in hac re, quam hactenus erat consuetudo, et siue aliter consenserint alii siue non, tamen ego volo easdem retinere conditiones, quas hactenus semper in distributionibus habui, vel apud superiores nostros de hac re contendam.

M. Joh. Aurifaber.

Quia video, non fore concordiam inter professores, nisi statuatur proportio aliqua, iudico statuendam esse.

M. Sacerides

Sententiæ Schauenii subscribit.

M. Andreas.

Statuendam esse proportionem aliquam in distributione, censeo.

M. Hammerus.

Statuo, proportionem statuendam et observandam esse.

Convocati Professores 24. Jan. 1568.

De Matrimonio actum est Magni Laurentii equitis Aurati et Genethæ Jacobi. Deque filio eorum viro nobili Ka-

nuto Magni determinatum est, eum filium legitimum esse prædicti Magni Laurentii et Genethæ Jacobi.¹⁹

Conclusum, ut literæ de ædibus Petri Hauntorns et Christophori Graatops obsignentur.

Conclusum, ut Magister Jacobus pastor ad divum Nicolaum habeat literas de fundo in platea Divi Petri obsignatas, modo dederit reversales.

Convocatio profess. 14. Febr.

Determinatum est, ut (ad) deliberationem proponatur causa de fundis et domibus Baltazari Bibliopolæ et Kanuti pistoris.

Determinatum, ut Cives, qui ab Universitate literas accipiunt pro domibus suis, tantum dent Notario Universitatis, quantum alii dant Notario Civitatis pro similibus literis.

Conclusum, ut coram Senatu Civitatis cum Thalia Haldagers quæstor Universitatis agat pro muniendo horto suo, qui proximo est hortis Universitatis, sitis ad vallum Urbis a parte templi Divi Petri occidentali.

De rusticis Universitatis in Strøyby, qui æqualitatem in agris petunt, cum æqualitate (?) expendant quotannis mercedem: in deliberationem propositum est.

Determinatum, ut literæ pro templo et Universitate ex una posthac scribantur forma et uno tenore.

Convocatio Professorum 15. Majj.

Proposita est causa cujusdam sacerdotis, contra quem egisset Episcopus Fionensis M. Nicol Casparus coram senatu Regni, qui determinasset, eundem non habiturum diutius parochiam illam, quam hactenus habuit, sed ab ea discederet. Sed præter hæc nomine et mandato Regiæ Majestatis Biorno Andreæ, arcis Hafn. præfectus, Regis

¹⁹ Om *Hr. Mogens Lavritsen* (af Familien *Løvenbalk*) til Tjele meddeles udførlige Efterretninger i *Allens* Breve og Aktstykker til Chr. II.s og Fr. I.s Hist. I, 368-69, Anm. Om hans foregivne Ægteskab med *Genetha Jakobsdatter*, der sagdes at være en skotsk Grevedatter af en Familie *Cragengelt*, indeholder *T. Beckers* Text til Prospektet af Tjele (Danske Herregaarde VIII, 4. H.) gode Oplysninger.

voluntatem proposuit Universitati hanc esse: Ut Universitas de prædicto sacerdote per causæ ejus cognitionem determinet, an dignus sit pæna graviore, quam parochiæ suæ privatione.

Rector D. Superintend. Johan. Alb. respondit Biornoni
hoc pacto.

Kere Biørn vij altid redebon ere kongl. Matts vilge christeligen at fuldgjøre. Derfor wille wy ochsaa her wdi Hands Naades Vilge hørige vere och om denne præstemandz sag sige, huad oss for ræt kand være, naar wy den Dom beschreven faa at see, som Kongl. Matt. mett sitt elskelige Raad herom haffuer affsagt.

De hujus ergo pastoris causa eo die nihil est actum amplius.

Acta hoc die etiam causa inter Ericum Rud Senatorem Regni et quendam D. Johannem Matthiæ, quem Ericus Rud illegitime vocatum esse pastorem ad quandam parochiam in Lolandia existimavit, ideo quod sine suo consensu literæ vocationis datæ essent prædicto D. Johanni, cum Ericus Rud præcipuum inter parochianos istius loci se agnosceret.²⁰ In præsentia igitur multorum nobilium cum diu agita esset hæc controversia cum utriusque partis testimoniis, amica quædam facta est inter prædictos Ericum Rud et D. Johannem Matthiæ reconciliatio.

Anno Dni 1569 die 28. Maij

electus et creatus est Rector Academiæ Hafniensis, Vir clarissimus et doctissimus Albertus Knopperus, J. V. Doctor, in domo Consistorii, præsentibus professoribus.²¹

²⁰ Det er Admiral *Erik Rud* til Fuglsang paa Laaland (jfr. *Vedel Simonsens* Familie-Efterretninger om de danske Ruders Slægt, II, 59-85). Fuglsang ligger i Thoreby Sogn, det er altsaa formodentlig et Præstevalg i dette Sogn, der her handles om.

²¹ Forhandlingerne paa denne Dag kunne suppleres af *Pontoppidans* Ann. Eccl. Dan. III, 428, hvor en Bestemmelse findes aftrykt om den Orden, hvori Universitetets Rektor skulde udvælges af de forskjellige Fakulteter, ligesom angaaende Rektors Pligter.

Convocati Professores 23. Dec. 1569
in domo Capitulari templi D. Virg., præsente Arcis Haf-
niensis præfecto Biornone Andreæ, M. Paulus Matthiæ Epi-
scopus, D. Hemmingius (etc.).

Kanutus Alsing inter se et uxorem suam adulteram
diuortium petiit, de quo hoc pacto lata sententia est:

Knud Alsing och Marenne, dette sige wy eder af for
rett, att efterdi Knud vil icke tage Eder Marenne til naade
igien, att y bør att være skyldt adt.

Convocationes Profess. Ao. Dni 1570.

Convocati professores pridie circumcisionis Dni. 1570.

D. Vicerektor M. Nicol. Schauenius, D. Nic. Hem-
mingius, D. Er. Lætus, D. Joh. Franciscus, M.
Nic. Hammerus, M. Joh. Aurifaber, M. Joh. Sa-
scerides, M. Andreas Petreius.

Lectæ sunt literæ Regiæ Majestatis, quibus mandatum
est Universitati, ut Magistrum Paulum Matthiæ Episc. Siæl-
landiæ non solum in professorem tertiæ lectionis Theologiæ
imprimis suscipiat, verum etiam in Theologiæ Doctorem
promoveat.

Conclusum, ut imprimis promoveatur in Theologiæ
Doctorem Mgr. Paul. Episcopus.

De Magistro Artium, qui in absentia Episcopi legat,
determinatum est, ut lectionem Philosophicam, quam ha-
ctenus habuit, resignet.

Suffragia.

D. Nicolaus.

Hoc judico, non posse unum aliquem et Theologiam
et Philosophiam simul uno die tradere cum diligentia.

D. Erasm. Lætus.

Sum in eadem sententia cum D. D. Nicolao.

D. Joh. Franciscus.

Et ego cum D. D. Hemmingio et D. D. Læto consentio.
Magistri in eadem permanserunt sententia.

De stipendio Episcopi et coadiutoris hoc modo terminatum fuit, ut centum Thaleri numerentur D. Episcopo. Centum vero Thaleri cum minutis, quæ ad tertiam lectionem theologicam pertinent, coadiutori dentur.

Convocatio professorum 23. Jan.

Magister Paulus præstito iuramento ad tertiam lectionem Theologicam receptus est.

Convocati Professores 27. Jan.

Determinatum, ut Magister Erasmus Catholinus posthac Theologiam doceat loco Episcopi diebus Dominicis, Mercurii et Saturni, atque ex stipendio Episcopi annuo habebit sexaginta Thaleros tantum.

Convocati professores . . Martii,

Atque communibus suffragiis determinatum est, ut iustæ disciplinæ servandæ²² sunt.

Nicolaus Crag²³, cui inter cænandum apud mensam in Coenobio S. S. alapam infixisset reconciliatus, privetur mensa ibidem studiosis Regia liberalitate concessa, atque ea quidem conditione, ut eadem potiundi vicissim mensa nunquam habeat.

Studiosi etiam reliqui, qui publicos Academiae ministros impediverunt, quominus prædictum Nicolaum ex mandato Rectoris in carcerem ducere poterint, sua careant mensa per intergre proximi sequentis mensis spatium.

Convocati Professores 20. Maij.

Petiit Magnificus Rector D. Albertus Knopperus, ut Universitas eligeret novum Rectorem, et suum suffragium dedit M. Erasmo Catholino.

²² Her har den tidligere Afskriver ikke kunnet læse et Par Ord; muligvis kan Lakunen suppleres saaledes: in Coenobio Spiritus Sancti.

²³ Det er den senere saa bekjendte kongelige Historiograf og Ambassadør. Han kan ikke være bleven Student senere end 1567, da han i dette Aar findes indskreven paa Listen over dem, som fik fri Kost i Helliggeist-Hus (se nedenfor S. 49). *Grams* Bemærkning i *Christian den Tredies Hist.* Oversætt. I, 5 viser, at han antager, at Krag først er bleven Student 1568.

D. Nicol. Hemmingius.

Ago gratias magnifico D. Rectori pro bene administrato Rectoratus officio anno iam præterito, et etiam meum Suffragium do M. Eras. Catholino, etiamsi coelebs est, cum habeamus exemplum in D. Siningio, qui etiam factus est Rector non maritus existens.

D. Erasm. Lætus.

Ego iudico consultum esse, ut cum ad facultatem Arrium iam veniet Rectoratus, Magistri ipsi aliquem e suo corpore eligent Rectorem.

M. Nicol. Schauenius.

Meum suffragium do M. Nicolao Hammero propter magnas et graves causas, ipse enim diligenter officium suum prostitit in schola, et domum et etiam uxorem habet.

Eidem et sua suffragia dederunt D. Doctores omnes et Magistri reliqui.

Convocati Professores 22. Maij anno 1570.

Significavit D. Rector Universitati voluntatem M. Nicolai Hammeri, eum se amanter rogare, ut hac vice ab officio Rectoris, ad quod electus fuit, liberari posset, cum quia iuvenis, tum quia res Universitatis minus ipsi notæ sint. Collatis igitur denuo suffragiis, communi et unanimi prædictorum professorum consensu electus est in Rectorem Clarissimus Vir D. Mgr. Johannes Sascerides, qui etiam sese in hac re facturum promisit, quantum divina gratia S. S. possit, modo ei etiam suis salutaribus consiliis professores in tanto officio benigne adesse velint. Quod et ultro ei polliciti sunt.

Anno Domini 1570, Maij die 25
in templo divæ Virginis Rector Academiæ renunciatus est clariss. et doctiss. Vir D. Mgr. Johannes Sascerides, Linguae Hebrææ professor fidelissimus.

Ao. 1570. Convocati professores in templo in domo
Capitulari. 10. Junij.

Pacata est controversia de debito inter Petrum Rhytzer et quendam studiosum Laurentium N. nomine, ita ut stu-

diosus ille Petro nominato dabit creditori suo novem marckas danicas pro toto debito, quarum tres ʒ hac ipsa septimanna, reliquas vero sex ʒ ad festum Michaelis proxime sequens numerabit.

Convocati professores 5. Julij.

Petiit D. Rector consilium professorum de studioso incarcerato, num diutius in custodia Universitatis conservetur necne, communi autem et unanimi Consensu professorum determinatum est, eum debere in custodia Universitatis manere, donec eius causa apud civilem Magistratum cognita et iudicata fuerit.

De rebus Clarensis Monasterii Roschildiæ communiter etiam conclusum est, de iis debere D. Cancellarium et Petrum Oxe curam habere, qui in se receperunt nomine Universitatis, se inservituros Universitati eas bene vel locando vel vendendo.

Convocatio professorum 15. Novbr.

Determinatum et conclusum, ut famulus communis pro habitatione sua habeat ex Universitate annis singulis sex marchas danicas.

Conquestus est M. Erasmus Katholinus publice de domo quadam civis Christierni Begermagers, eam minus licite collocata et exstructa esse.

Anno 1571.

Convocati Professores 17. Febr.

Anna uxor Georgii Erasmi Sutoris, habitantis in vico claustrali, ex studioso Olao N. debitum exigebat decem Thalerorum pro mensa cujusdam Nobilis adolescentis, pro quo se satisfacturum bona fide prædictum Olaum promississe, prænominata Anna affirmabat, Olaus vero prænominatus negabat. Producta in testimonium a parte Annæ Katharina N., quæ jurejurando affirmabat, dictum Olaum, se præsentem et audientem, promississe Annæ solutionem pro debito prænominato. Determinatum igitur hoc die tantum, ut alia quædam testimonia de hac controversia Anna

adducat, quæ aiebat ea tunc temporis extra Urbem esse, et intra paucos dies adduci posse.

Convocati Professores 1 die Jun. 1571.

Petiit D. Rector novum Rectorem Universitatis eligi et creari in primis posse, et data in hunc modum suffragia electionis.

D. Rector M. Joh. Sascerides.

Ego, quantum ad novum eligendum Rectorem attinet, video Clarissimum Virum D. D. Nicolaum Hemmingium debere nunc hoc officio fungi, sed quia occupationibus variis et plurimis tam privatim quam publice in dies molestatur, ipsi parcendum esse existimo, et in Rectorem eligo Clarissimum virum D. D. Paulum Episcopum.

D. Episcopus D. Paulus.

Ago gratias Dno Rectori pro bene administrato officio gubernationis Reipublicæ anno jam præterito, verum quantum ad præsentem electionem novi Rectoris attinet, non credo, quod velitis a semel constituta et confirmata lege vestra recedere. Quare cum veniat nunc Rectoratus ad Facultatem Theologicam, et ordo quoque exigat, ut D. Præceptor Doctor Nicolaus Hemmingius in se officium hoc recipiat, rogo vehementer, ut hoc citra omnem excusationem facere velit.

D. Nicol. Hemmingius.

Vos omnes scitis, quam sint mearum rerum conditiones duræ et difficiles interdum, quare oro, ut alium eligatis Rectorem, et ego Rectorem eligo Clariss. Virum D. D. Paulum Matthiæ.

D. Alb. Knopperus.

Ago gratias magnifico D. Rectori pro bene administrato officio suo hoc anno præterito, et vicissim ad hoc officium eligo clarissimum collegam meum D. D. Nic. Hemmingium.

D. Joh. Franciscus.

Video, quantum ad ordinem electionis novi Rectoris attinet, nullum alium hac vice eligi posse merito, quam clariss. virum D. Nic. Hemmingium. Quare amanter oro, ut

in se hoc onus gubernationis Reipublicæ nostræ hoc anno benigne suscipere velit.

Cum his Doctorum suffragiis Magistrorum omnium suffragia de novi Rectoris electione conveniebant, de solo D. D. Nic. Hemmingio in Rectorem Academiæ ordinando.

Rsp. D. D. Nicolai Hemmingii.

Ego hoc officium in me non suscipiam, priusquam redditæ fuerint rationes, et constitutus fuerit novus quæstor, et singuli professores iuraverint, se Rectori, ut decet iuxta foundationem, obedientes esse futuros.

Convocati professores 2. die Junii Ao. 1571.

1. Constitutus est Quæstor Universitatis novus, honestus Vir Johannes scriba præfectus Universitatis, qui hoc die, porrecta omnibus professoribus manu, in se recepit officium tam quæstoris tam præfecti. Et pro stipendio habebit annis singulis ut sequitur: sc. Redepenge ij^c m℥, Haure xxv tdr., Korn, byg och rug, iiij Pd., hør iiij læss, Weed xx læss, Smør 1 fdg., Oxe 1, Lam iiij, Gess iiij, Oldensvin effter Leiligheden. Item Fogede penge och skriffuer skeppe.
2. Iurauerunt professores omnes unanimiter et sancte, se fore obedientes Magnifico D. Rectori Universitatis in omnibus, quæ licite juxta foundationem præceperit et petierit.

Anno Domini 1571 d. 7. Junii creatus est Rector Academiæ Clarissimus ac doctissimus Vir, Dn. D. Nicolaus Hemmingius, Doctor Vigilantissimus et fidelissimus.

Convocati professores 16. Junii ao. 1571 in ædibus D.

Episcopi Doct. Pauli Matthiæ.

Significavit Rector professoribus, sibi indicatum esse, quod Rex futurus esset bene contentus, si omnia Universitatis bona inter ipsos Professores distribuerentur, modo ipsi hoc iudicaverint sibi ac Universitati utile. Petiit ergo D. Rector de hac re professorum suffragia, quæ hoc pacto data sunt.

D. Episcopus D. Paulus.

Multæ sunt causæ, cur non possum satis approbare, ut fiat aliqua distributio rusticorum et aliorum bonorum Universitatis. Sæpe enim impediuntur a studiis suis professores, si hoc foret. Deinde etiam pauci sunt, qui norunt, quomodo ista ruralia bona Universitatis recte curent et administrent. Et sæpenumero oriuntur inter rusticos controversiæ graves, quæ non possunt facile a nobis componi.

D. Erasm. Lætus.

Ego profecto non intelligo, quidquid incommodi habituros esse professores, si bona Universitatis distribuerentur, imo potius existimo tum quam rectissime et expedientissime provisum nobis omnibus. Neque futura esset tanta negotiorum nostrorum difficultas, quam iam Dn. Episcopus existimet.

D. Alb. Knopper.

Mihi non potest displicere iusta bonorum Universitatis distributio, quia eam video a re professorum haud parum esse futuram.

D. Joh. Franciscus.

Intelligo M. Nicolaum Coldingium²⁴ habere potestatem a Regia majestate, ut bona ruralia Universitatis curet distribui inter professores. Id ergo mihi videtur quam maxime consultum esse et professoribus utile.

M. Nicol. Schavenius.

Ego non iudico pro meo statu bonum esse facere distributionem aliquam bonorum omnium Universitatis. Nam nihil existimo melius esse, quam liber esse a politicis istis molestiis, ac in studiis vivere, quibus sumus addicti.

M. Joh. Aurifaber.

Ego iudico non incommode bona Universitatis, quæ adhuc sunt, posse inter professores distribui; sed quantum ad Canonicatus istos attinet, quos addere Magistris Rex

²⁴ M. Niels Kolding var dansk Hofpræst (se Zwergius, Sjæll. Cleresi, S. 472 ff.).

constituit, mihi non videtur consultum esse, ut isti cum reliquis bonis Universitatis incorporentur.

M. Joh. Sacerides.

Ego iudico maiore et longiore deliberatione in re tam perplexa opus esse.

M. Andreas et Hammerus

Cum Aurifabro conveniunt.

D. Rector.

Si distribuantur bona Universitatis inter Professores, credo fore, ut sæpe impediantur professores ab exercitiis suis, cum ad dirimendas controversias inter rusticos sæpius eos invisere cogantur.²⁵

(Behandling af det Spørgsmaal, som var forelagt af Regjeringen, om Anna, Jørgen Sejlleggers Datter, hvis Ægtefælle Jørgen Bruck for 6 Aar siden havde forladt hende, paany maatte gifte sig. Meningerne vare delte.)

Communibus omnium professorum suffragiis hoc eodem die permissum ac concessum est, ut Clarissimo Viro Magistro Nicolao Coldingio Concionatori Regio dentur literæ Universitatis de bonis Monasterii Clarensis Roschildiæ sequentibus, cum suis adscriptis conditionibus: Dabit autem Magister Nicolaus Universitati annis singulis

ex {	Horto Clarensis	ij pd. korn
	Mola	XVI ʒ rotund.
	Domo Argillacea quadam . .	VI ʒ,

eaque bona Universitatis tantum retinebit Magister Nicolaus hisce conditionibus per tempus vitæ suæ et uxoris suæ.

Aliam vero domunculam, quam Universitati satisfecit retinebit pro se, uxore sua et hæredibus omnibus, cum potestate eam quocunque velit transferendi.

²⁵ Videre Forhandlinger om dette for Universitetets hele Økonomi saa yderst vigtige Spørgsmaal forekomme ikke; Professorerne ere vel altsaa alligevel blevne enige om at anbefale Forslaget, der, som det vil ses af de følgende (S. 47), snart blev til Lov.

Convocati professores 3 die Julij.

Petiit quidam Dnus Matthias (Boethii) Hafniensis, affinis M. Nicolai Caspari Episcopi Fionensis, renovationem literarum cuiusdam domus suæ, cuius fundus Universitatis est, in vico claustrali a parte meridionali domus Jacobi Mauricii Aurifabri iacentis. Literæ vero ab hoc Dno Matthia prolatae, cum tantum pro eo atque ad eius vitæ terminum solummodo valeant, quare de eius petitione hoc modo sunt data professorum suffragia.

D. D. Eras. Lætus.

Mihi videtur Dne Rector, quod mortuo hoc Dno Matthia domus ejus, cujus literas renovari cupit, cum omni structura sua, juxta hasce antiquas nobis oblatas literas, ad Universitatem prorsus pertineat. Atque ideo existimo minime esse commodum Universitati, si renoventur huic viro hujus domus literæ, prout ipse a nobis postulat.

Huic suffragio omnes professores reliqui subscripserunt unanimiter, eoque dimissus prædictus D. Matthias est et abiit.

Dnus Rector de Doctore Johanne Pratensi Medico vocando ad Actionem Medicam proposuit, inquiens: Ego nuper fui Roschildiæ et mihi a M. Nicolao Coldingio significatum est, Doctorem Petrum Severini vocatum esse ad serviendum Regi, sed Doctorem Johannem Pratensem adhuc non habere vocationem, nobisque liberum esse ipsum ad Academiam vocare vel non vocare. Quare ad hæc duo velim mihi dari vestra suffragia.

I. Utrum velitis vocari ad lectionem in hac schola Doctorem Johannem Pratensem.

II. Anne videatur vobis utile, ut si eum vocaveritis, alium non tradat in schola nostra doctrinam, quam Hypocratis et Galeni, sicut quoque faciunt Medici scholæ Vitebergensis et Lipsiensis.

Data hoc pacto suffragia.

D. Erasmus Lætus.

Ego re vera iudico et vocandum ad lectionem Doct. Johannem Philippi, et ab eo in schola proponendam esse

doctrinam Galeni et Hypocratis, sicut in aliis Academiis communiter solet fieri.

Huic suffragio professores reliqui unanimiter subscripserunt.

Petiit D. Mgr. Johan. Sascrides nomine Doctoris Martini Æditui Medici²⁶, ut Universitas velit tegulas quasdam ei procurare ad reparanda tecta domus, in qua D. Martinus habitat.

Suffragia data.

D. D. Erasmus Lætus.

Hæc domus, de qua fit mentio, videtur tradita esse Doctori Martino libera, quam diu velit ea frui. Ergo mihi videtur consultum esse, ut Doctori Martino ad hanc petitionem non demus responsi quidquam, antequam cum Magistro Aulæ de Doctore Martino locuti fuerimus. Sed potest ipse Doctor Martinus reparare domum istam suis sump-
tibus, et postea referre exposita a se ad rationes, donec certi aliquid de ea re intellexerimus, et an aliquando (?) vel Universitas vel Regia etiam Majestas ei satisfaciat.

In hoc consenserunt omnes professores reliqui.

Convocati professores 5 die Julij Ao. 1571.

In Academiæ Professore Medicum clariss. et doctiss. vir Dn. D. Johannes Pratensis receptus est, cum Dnis Professoribus promotionis suæ testimonium ostendisset, et juxta receptam scholæ consuetudinem iuramentum præstitisset.

Convocati Professores cum Senatu Urbis in Templo

S. Spiritus die 8. Augusti Ao. 1571.

Anders Schriffuer	}	Consules.
Marcus Hess		
Jørgen Persen		
Hans Olsen		
Matz Schriffuer	}	Senatores.
Christopher Mogensen		

²⁶ Hvad man ved om denne Mand, der ligesom M. Joh. Sascrides var en Hollænder af Fødsel, er samlet i *Herholdts* og *Mansas* Samlinger til den danske Medicinal-Historie, S. 28-29.

Peder Siundesen	}	Senatores.
Hans Dyricksen		
Michel Remmesnerr		
Jacobus Scriba		Præfectus Urbis.

Actum est de domo Lapidea in cæmeterio D. Virginis, quæ ante annos viginti possessori Stephano pistori ablata et scholæ Triviali adjecta est, pro qua sibi satisfactionem fieri prædicti Stephani successor Kanutus pistor petiit, cum adhuc nulla esset pro ea facta compensatio. De qua re communibus et consentientibus prædictorum Dnorum suffragiis hoc pacto determinatum est.

- I. At forne Knud Bager skal her efter med sine efterkommere selv beholde den keller, som er under det Steenhuus, som er kommen fra hands Gaard til Skolens forbedring.
- II. Bleff Knud Bager afbetalt for fornefte Steenhuuses Offuendeel, som hand hafde mist, udi saa Maade, at hannom derfor bleff affgiffuet viij ₧ Danske af den Jordskyld, som hand aarligen burde at giffue efter sitt Jordebreffs Lydelse. Hvilcke viij ₧ bleffue hannem tilgiffne først for xx aar nest forgangne, som hand restit med, och skulle betale, och siden herefter stedse och altid. Och dermett skulle hand for forne Steenhuus være slet affbetalt. Hvormed hand lod sig nøje och well wor tilfredz.
- III. Tilsagde Professores Borgemester och Raad, at Universitas vilde kreffue dennem paa Byens vegne Betaling for forne viij ₧, som Universitetet haffuer mist aff forne Knud Bagers Gaardz Jordskyld først wdj xx Aar, och her efter skal miste in perpetuum.

Convocati professores 12. Sept. 1571.

Communibus suffragiis determinatum est, ut Consul Marcus Hess frumentum Universitatis accipiat, donec de eo aliter conclusum fuerit.

Intercedente Episcopo determinatum est, ut orphani Mgri Pauli Noviomagi²⁷, piæ memoriæ, soli retineant ex Canonicatu parentis ipsorum Arhusiæ eam partem, quæ inde cedit Universitati pro anno gratiæ. Sed hac tamen conditione, ut eam partem M. Laurentius Olderop²⁸, Universitatis in eo loco procurator, levet, indeque eo, quod ipso pro officio debetur, ablato, residuum huc ad prædictorum orphanorum tutores mittat.

Conclusum est de Kanuto pistore, ut habitationis suæ literas renovatas habeat, cum duo Senatores²⁹ Senatus civitatis nomine Dno Rectori solutionem nomine Universitatis promiserint pro ea locarii parte prædicti Kanuti, qua ipsi ab Universitate satisfactum est nomine Civitatis, pro domo ista lapidea, quæ ante aliquot annos habitationi ejus ablata et Scholæ triviali adiecta est.

Convocati Professores 24. Sept. ao. 1571.

Illustriss. ac clementiss. Regis nostri Friderici 2. Novam fundationem Regiæ Majestatis sigillo obsignatam, de nova ratione posthac servanda in dando professoribus annua stipendia, Dnis Professoribus legendam Clariss. Vir M. Nicolaus Coldingius Concionator regius obtulit in templi D. Virginis domo Capitulari.

Convocati professores in Choro templi D. Virg.

post summam Missam 14. Oct. 1571.

Conclusum iterum est communi consensu, ut literæ domus Canuti pistoris renovatæ obsignentur, et ei sine procrastinatione dentur.

Die 20. Octb. præsentibus omnibus professoribus in inferiori Collegio, excepto D. D. Eras. Læto.

Conclusum, ut Professores posthac cum piscatione

²⁷ Hofpræsten *M. Poul Noviomagus* døde 3 Apr. 1571 (*Zwergius* anf. Skr. S. 456).

²⁸ Lektor ved Domkirken i Aarhus.

²⁹ En Linie staar aaben, formodentlig fordi Afskriveren ikke har kunnet læse Navnene paa de to Raadmænd.

agant, sicut hactenus actum, ea tamen conditione, ne fiat ea cum ullis Universitatis sumptibus.

Catalogus studiosorum, qui communi professorum consensu ad mensam in Coenobio sancti Spiritus sunt recepti.

Sub Rectore D. Johan. Francisco (1565-66).

Recepti.

Petrus Olai Alburgius.
 Carolus Theodorus Norueg.
 Johannes Laurentii Siellandus.
 Matthias Seuerini.
 Nicolaus Mauricii Cimb.
 Melchior Iuari.
 Enualdus Barthol. Cimb.
 Andreas Nicol. Viburg.
 Matthias Nicolai.
 Petrus Johannis.
 Christiernus Tuchonis.

Intercessores.

D. Nicol. Hemmingius.
 Christoforus Magnus nob.
 D. Nicol. Hem.
 M. Joh. Sascерides.
 M. Nicol. Hammerus.
 D. Joh. Francis. Rector.
 M. Nicol. Ham.
 Rector.
 M. Jacob. Matth. Rip.
 M. Paulus Noviomagus.

Sub Rectore M. Nicol. Schavenio (1566-67).

Nicolaus Georgii.
 Georgius Johannis.
 Georgius Jacobi.
 Nicolaus Petri Holsatus.
 Canutus Johannis.
 Andreas Andreæ.
 Petrus Andreæ.
 Johannes Laurentii.
 Petrus Nicolai fam. Hammeri.
 Johannes Thomæ.
 Nicolaus Canuti.
 Laurentius Petri.
 Johannes Petri.
 Christiernus Laurentii.
 Laurentius Olai Schanus.
 Christiernus Nicolai.

Cancellarius Joh. Friis.
 D. Nicol. Hemming.
 Jacobus Suenonius.
 Sascерides.
 D. Nicol. Hem.
 Knopperus.
 M. Catholinus.
 Rector.
 D. Nicol. Hem.
 M. Cathol.
 M. Joh. Sascерid.
 Rector.
 Rector.
 D. Nicol. Hem.
 M. Nicol. Ham.
 M. Joh. Sascерides.

Johannes Johannis.	M. Catholinus.
Laurentius Severini et Johannes Severini.	} Schaven. Rector.
Niels Krage.	M. Paulus Ripensis.
Rectore Johan. Albert. Epo. inscripti (1567-68).	
Magnus Johannis Sallingensis.	Hammerus.
Petrus Nicolaus Rauensius.	Hammerus.
Nicolaus Severini famul. Hem.	D. Hemmingius.
Iodocus (?) Nicolai.	Hammerus.
Stephanus Lagonis Ripens.	D. Nic. Hem.
Ericus Johannis.	Episc. Fionensis.
Entellus Henningii.	M. Nicol. Schaven.
Johannes Matthiæ Bock.	Regina.
Johannes Martini Malmog.	Hammerus.
Georgius Laurentii.	Hemmingii fam.
Johannes Nicolai Alborgens.	Schavenius.
Nicolaus Laurentii Episcopi R.	Rector.
Nicolaus Henrici.	Schavenius.
Johannes Christierni.	M. Joh. Thomæ past.
Laurentius Nicolai fam. Hem. (?)	Rector.
Nicolaus Johannis Cimb.	Rector.
Severinus Joannis.	Rector.
Laurentius Olai.	Rector.
Petrus Georgii.	Schavenius.
Andreas Ingmari.	Hammerus.
Nicolaus Joannis Langlandt.	D. Hemmingius.

Convocati Professores 8. Novbr. Ao. Dni. 1571.

Conclusum communibus et consentientibus suffragiis, ut Studiosi eleemosinarii eligantur viginti, et cuilibet singulis septimanis numerentur Sex Solidi usque ad Nativitatis Dni festum proxime sequens.

Mandatum est quæstori, ut domum novam appositam Collegio curet claudi versus orientem fenestris vitreis. Versus occidentem vero asseribus.

Demandatum est D. Doct. Alberto Knoppero, D. Doct. Joh. Francisco et Magistro Nicolao Schavenio, ut hoc anno pro pastura porcorum in sylvis Universitatis, iuxta solitum morem et novæ foundationis tenorem, decimas porcorum sumant, perque sortem inter professores distribuunt.

Quæstori mandatum, ut gradum, per quem ad Bibliothecam Universitatis fit ascensus, inprimis curet reparari.

Convocati professores 30. Nov. 1571.

(Fortsatte Forhandlinger om Anne Sejlleggers andet Ægteskab).

Ao. Dn. 1572 sub Rectore Universitatis D. D. Nic. Hemmingio convocationes professorum fuere hæ sequentes.
Convocati Profess. in ædibus Dni. Rectoris 30. Martii.

Lectæ sunt literæ Regiæ Majestatis, quibus D. D. Erasmo Læto Rex clementiss. veniam concessit proficiscendi in Germaniam per unius anni spatium et obtinendi apud Universitatem Stipendium, dummodo alium quendam ex professoribus docentem suo loco substituerit.

Convocati professores 10. April anno 1572.

Ex mandato Regiæ Majestatis communibus suffragiis conclusum est, ut ad diem 23. Aprilis literis Universitatis huc vocentur Episcopus Lundensis M. Tycho et Dn. Jacobus (Jonæ) pastor in Landzkrona cum sua uxore Margaretha, eoque die cum testimoniis ab utraque parte sese coram Universitate præsentent, æquam causæ ac controversiæ suæ sententiam accepturi.

Petiit Magnificus Dnus Rector a Dnis Professoribus omnibus, ut propter Deum et Universitatis honorem tuendum velint ejus filium M. Johannem Hemmingium serio admonere, ut a flagitiosa vita abstineat, nisi velit lectione et officio docendi in schola privari. Quod et factum est.

Convocati Professores 19. Maij anno 1572.

Conclusum, ut viro nobili Jacobo Ulfeld vendantur ex Monasterio Clarensi Roschild. lateres 100000, pro quolibet 1000 dabit Universitati argenteos Thaleros antiquos quinque, quibus addat 24 solidos danicos antiquæ monetæ rotundæ.

Claves Universitatis, quas habuit D. D. Erasmus Lætus, traditæ sunt Mgro Erasmo Katholino.

Anno 1572 die 10. Jun. pro Baccalaureatu Theologiæ disputarunt M. Johannes Thomæ, Pastor D. Virginis, M. Erasmus Catholmius, Dialecticus Professor, Dn. Christophorus Knoff, Concionator Regius.

Convocati professores 19. Junij 1572.

Viro Clarissimo M. Nicolao Caspari, Episcopo Fionensi, intercedente nomine sororii sui D. Matthiæ Boæthii pro renovatione literarum domus ejusdem D. Matthiæ, quæ in vico claustrali est vicina domui Jacobi Mauritiî Aurifabri, determinatum est communibus suffragiis, ut literas renovatas prædictæ domus prænominatus D. Matthias habeat cum potestate eandem domum vendendi cuicunque velit, hac tamen conditione, ut prius Universitati numeret 100 Thaleros argenteos et antiquos.

Conclusum unanimiter, ut domus istæ, quas in platea violarum dicta Universitas possidet, dividantur, ibique ædificentur habitationes duæ, in quibus duo professores habitent.

Determinatum est, ut ex Monasterio Clarensi Roschildiæ lateres 400000 vendantur nobili Viro Jacobo Ulfeld, qui pro quolibet 1000 dabit Universitati quinque tantum Thaleros iustæ monetæ, si non addere velit 12 solidos.

Convocati Professores 26. Julij anno 1572.

Communibus suffragiis e carcere dimissus est Studiosus, qui cum nutrice Mgri Johannis Sascericidis commercium habuisset, hac conditione, ut se cum illa foemina, a qua accusabatur, reconciliaret. Quod ut fieret ejusdem Studiosi nomine promisit M. Eras. Katholinus.

Conclusum est, ut posthac a quæstore Universitatis omnia Universitatis bona tam incerta quam certa colligantur et ad certas rationes singulis annis referantur.

Consentientibus suffragiis conclusum est, ut tres rustici Universitatis in Synderstrup posthac solvant 24 modios hordei annis singulis pro porco Boelgalt, quem hactenus solverunt.

Determinatum est, ut inprimis significetur Magistro Aulæ om den Jordskyld, Hans Elleker hæffuer bortfest udi Sæby Sogn, och kirken tilhørde.

Iterum graviter conquestus est Dn. Rector de contumacia filii sui, et amanter petiit, ut Universitas velit eum coagere, sicut decet bonos et honestos viros agere cum grassatore et homine libidinoso.

Convocati Professores 26. Sept. Ao. 1572.

De Frumento Universitatis vendendo determinatum est, ut quæstor lastam vendat aut pro 50 Thaleris antiquis in prompta pecunia aut iuxta æstimationem frumenti, quæ hoc anno iuxta consuetudinem fieri possit in Capitulo Roschildensi.

Convocati Professores 13. Octbr. anno 1572.

Lectæ sunt literæ Regiæ Majestatis, quibus serio Dn. Professoribus mandatum est, ut iuxta ordinationem, quæ in fundatione Universitatis comprehensa est, et doceant et disputent, nisi velint Stipendio privari.

Convocatio professorum 21. Octob. 1572.

De duobus Studiosis Christophoro N. et Andrea N. potatoribus et grassatoribus communibus suffragiis determinatum est, ut coram tota Schola commissi a se criminis culpam deprecantur. Quod et citra procrastinationem factum est.

Convocati professores 23. Oct. anno 1572.

De Piscatione determinatum est, ut eius curam posthac aliquamdiu habeant D. Doct. Joannes Franciscus et M. Nicolaus Schavenius, atque ex pecunia Universitatis apud Quæstorem accipiant duodecim Thaleros ad reparanda retia.

Determinatum est communibus suffragiis, ut peregrino et inope Gallo ex pecunia Universitatis 10 Thaleri dentur.

Promisit Magnificus D. Rector Doctor Nicolaus Hemmingius, se effecturum apud Magistrum Aulæ, ut tantum Magistro Johanni Aurifabro pro habitatione sua numeretur, quantum possit ipsi pro eadem habere, si Civi eam locavisset.

Dette efterskreffne fandtis udi det Huus paa Studiigaarden, den tiid Mester Hans Guldsmid wor udfløt, och Morten Skriffuer samme Huus annammede d. 14. Nov. anno 1572.

Først pannelleuerck paa den nordeste Weg udi den Store Stue.

Item iij Stuebencke.

Item j kackeloffuen i samme Stue.

Item j gammelt Skaf udj Stegersit mett try rum.

Item 5 Nøgle, som wor en til den yderste røde Dør. Den anden til Kellere, den Tredie och fierde baade til Lesekammerit, og den fempte til Sengekammeritt.

Bona Studiosi Laurentii Severini, qui ob violatam a se puellam in ædibus Nicolai æditui ad D. Nicolaum clam discesserat, a Dn. Doctore Nicolao Hemmingio per pedellos arestata, et prædicto Nicolao ædituo tradita Anno Domini 1572 4 die Octobris in domo Thomæ Køchenschriffuers in platea Studii (ut vocant) habitantis.

Derefter opregnes:

14 »Libri in tabulis ligati in 8vo.«

33 »Libri in pergameno ligati etiam in 8vo.«

10 »Libri in pergameno ligati, non impressi sed scripti«, deriblandt »Comædia Samaritani« og »Computus Ecclesiasticus.«

»Sengeklæder og andre klæder«, deriblandt »1 Leertrøje.«

»Træuare«, deriblandt »et Bogeskaff.«

1537.

Anno 1573 d. 17. Junii obtulit per Rectorem Johannem Franciscum Dr. Nic. Hemmingius Academiæ Commentarios suos in Epistolas Pauli, datumque est ipsi muneris loco poculum argenteum totum inaureatum unciarum 50.

D. 21. Octobr. oblata sunt literæ Regiæ, datæ 28. Septembris, de Typographo a publicis gravaminibus juxta Fundationem libero.

1574.

D. 7mo Maji narravit Dr. Hemmingius, se questum fuisse apud Cancellarium et Magistrum Aulæ de Professorum egestate, si in morbum incidissent. Responsum est ab utroque, Professori ægroto cedere suum Canonicatum, dum viveret; illum vero, qui in locum ejus substitueretur, pecunia ordinaria debere esse contentum.

1575.

D. 9no Novembr. conclusum est, ut rata esset pristina consuetudo, qua Viduis Professorum cedebat frumentum omne anni gratiæ et dimidia pars stipendii seu pecuniæ: amplius etiam, ut si vel tantillum doceret aut superesset in functione sua Professor quivis, id totum spectaret referreturque, non ad annum gratiæ, sed ad terminum præcedentem et tempus, cui stipendium ex debito, utpote pro officio et lectione deberetur: tantumdem enim esse sive semel, sive totum quadrantem doceret.

1576.

Mense Martio agitata est in Consistorio Controversia sacramentaria Hemmingii.

1577.

Die 26. Junij blev handled, ut in recitatione Legum Academicarum skulde ikke neunes: castigabitur, flagillabitur, for den aarsag, at saadan maneer ikke holdtes eller holdes kunde, sed satis fore has poenas, carcerem, pro Rectoris arbitrio puniri, relegationem, etc.

1578.

D. 22. Maji blev samtykt, at efter denne dag skulde Professores, som ikke boede udi Universitetets Huse, have til Huuszleie af Universitetet 12 gamle Daler: Similiter, hvilke Professores boede i deris egne Huse, skulde og ikke have meer end 12 Dlr. Item blev samtykt, at Viduæ her efter skulde og have Huuszleie 12 Dlr.

1584.

Die 6. August, excussus est articulus de anno Gratiae, constitutum a Dnis Professoribus ante annos aliquot, ut habet Matricula, in gratiam suarum Conjugum, ita ut mortuo Professore Vidua relicta succedat in stipendium trium terminorum cum suis orphanis, qui si nulli fuerint, in solam Viduam id transferetur: Atque hic casus se offert ex morte D. Johannis Francisci, cujus uxori, quæ expers liberorum est, soli cedit hoc, quicquid in gratia datur. Si vero Professor moriens nec Viduam nec liberos relinquit, hæredibus defuncti hæc gratia datur, quod D. Eliæ³⁰ et Pratensis exemplo confirmatur.

1586.

Den 9de Januar var Truels Frantzøn med sin Broder Peder Frantzøn for Consistorio, begierendis, at maatte bekomme annum gratiæ med Maren Dr. Hans Frantzens, efter deris afdøde Broder Sl. Doct. Hans Frantzøn og vare de skriftligen begierendes at maatte bekomme, hvad det annus gratiæ beløb sig; Hvorefter Universitet gav dem dette svar, som følger: Vel have Vi Rector og Professores bevilged Maren Sl. Dr. Hans Frantzens noget efter Dr. Hanses død, men af hvilket hans Arvinger intet tilkommer.

Ordo disputationum, quem servandum deinceps Professores unanimi consensu receperunt, d. 10. Maji

1589.

Disputabunt in

Aprili	Theologus 1mus, h. e. summus.
Majo	Dialecticus.
Junio	L. Ebrææ Professor.
Julio	Theologus secundus.
Septembri	Juris Consultus.

³⁰ Dr. med. *Elias Rempold* fra Zwoil var Professor ved Univ. 1561-63 (*Vinding*, Reg. Acad. Haun. p. 114).

Octobri	Physicus Professor.
Novembri	Medicus Senior.
Decembri	Mathematicus.
Januario	Medicus secundus.
Februario	Rhetoricus Professor.
Martio	L. Græcæ Professor.

1590.

D. 16. Decembris statutum est, totam Scholam prodire debere in funera Studiosorum, idque gratis; si autem plura essent funera eodem tempore curanda, ut tota Schola Studiosis servire non posset, honestam tamen Studiosorum rationem habendam esse.

1591.

Die 28. Junii actum est de auctoritate Doctorum Theologorum, quanta scilicet esset et quousque se extenderet in castigandis et mulctandis Studiosis, qui aluntur mensa Regia, num vel præter vel contra consensu Magnifici Dni Rectoris possent ipsis poenam aliquam irrogare. Actum est etiam de auctoritate Legum, quæ a Theologis latæ sunt et observantur in Communitate, et quæsitum est, an Theologis ulla sit potestas promulgandi novas leges, præter communes istas totius Universitatis. De hisce rebus nihil conclusum est, aut statutum omnibus suffragiis, Dnis Theologis dignitatem pristinam tuentibus, et reliquis Professoribus eam Majestati Rectoris aliquid contra Foundationem derogare contendentibus.

Die 10. Julii constitutum est, ut Notarius Universitatis literas omnes patentes, quæ deinceps scriberentur, sua manu signaret, etiam subscriptione, ne quis amplius sigillo Rectoris aut Universitatis abuteretur.

1594 .. November.

Proposuit D. Episcopus casum: En Qvinde aff Island hæfde verret fra sin Mand i 14 Aar.

Res Islandica, de qua erat ceptum agi, ventilata est lectis libellis supplicibus et Testimonialibus. Conclusum: Nullam viderunt Professores causam, quamobrem possit fieri hic divortium. Sed illa, quæ temere maritum deseruit, cogenda est per illic loci magistratum summum, ut domum ad maritum redeat, quod si ita noluerit, incarcerationetur. Domique viro ipsa vivente nequicquam licet aliam ducere.

Die 6. Novembr. conclusum est, ut Constitutiones de annis gratiæ skal med det første udskrives klar paa Danske og herefter uryggeligen holdes.

1595.

Die 11. Januar. blev svared Resenio af Professoribus, der han intercederede for een, der vilde lade et Vers trykke til Printzen Christianum Quartum, at det var forbuden Professoribus at samtykke noget til trykken, som Printzen skulde dediceris.

15. Januarij.

Precatores et intercessores pro Dno Nicolao (Christiorni) in Faxe venerunt in consistorium, Dittleff Holch, Christen Holch et Eske Krause, qui cum professoribus egerunt de reconciliatione, atque ultro citroque diu ventilata controversia, tandem quod voluere ita hisce legibus et conditionibus obtinuerunt:

1. Her Niels skall behaalde aarligen all sedvanlig landgilde aff de gaarde och huse, som trette var om.
2. Egt og Arbeyde nyder hand oc thill skellighed oc billighed, naar bynderne icke ere forhindrede i Professorum bestilning, dog so at de icke met rette kand klage po Her Niels.
3. Alle Regalia, som er stedzmaal, sagefald, frikiøb, Hosbondshold, forløff oc andet saadant, skal følge Professores, som nu er eller epter kommendes vorder.
4. Partes skal slet ingen thiltale haffue thill hinanden for de vidnisbyrd, som førdt er, men alle verre døtt oc mactløs.

5. Po alt dette skall Her Niels giffue professoribus sin reversal met Herremendenes Signet.

Och bleff Her Niels beuilget att beholde X daler, som hand hadde oppebored aff en Gaardfestning, oc den anden rest att komme thill Universitetet.

D. 25. Januarii. M. Johannes Erasmus steunt af en Chymico Germano, som klagede paa ham, at han ei vilde restituere ham en Bog de conficiendo sigillo Salomonis, som han havde laant ham; efterat adskillige skiolds-ord vare imellem Parterne faldne, beskyldede M. Erasmus ham, at han var Tyvens Compan; hvorpaa, der den Tydske svarede: Das ist erlogen, slog M. Erasmus ham for Retten paa munden, hvorpaa Professores fortørnede brøde Retten.

Die 27. Jan. citatus M. Johannes Erasmus a Magnifico Rectore ob impetum in adversarium coram tribunali factum, jussus est munere Professorio abstinere, donec cum superiore Magistratu de hoc negotio actum fuisset: Sed culpam fassus veniamque erroris precatus, oblata muleta pecuniaria, parcitum honori et saluti ejus, ut 25 thaleros intra octiduum numeraret, salvo jure adversarii, culpamque publice deprecaretur.

Die 31. Martii procuravit M. Resenius pro novis Baccalaureis, ut illis concederetur libera mensa: Adversati sunt Theologi; urgebat autem Resenius consuetudinem. Re infecta discessum est.

24. April.

Skal forhøris om en Eiedom i Nestued, som Morten Flensborrig haaffuer hafft, oc giffues aarligen thill vor Frue Kirke i Kiøbenhaffn en løde ⅆ eller 3 ⅆ 12 β.

30. April.

Intercedit M. Jonas (Venusinus) pro Johanne quodam Coldingensi, qui ante triennium relegatus fuerat, att hand motte bekomme sit Testimonium, præcipue cum attulerit secum ex Academiis Rostockiana et Helmstadiana satis honorifica Testimonia. Responderunt: Debet Præceptoribus probare suam modestiam usque ad dies caniculares. De

mensa antem regia, utrum ad eam interea recipiendus sit, deliberabunt Theologi.³¹

D. 10. Maji a Curatoribus Regiis accusatus est Mag. Jonas (Coldingensis) de edito scripto Francofurti ad Moenum, cui titulus erat, Descriptio Regni Daniæ; in quo querebantur multa esse discordiarum semina inter Danos et Svecos et Pactis Stetinensibus adversa. Judicatum est, ut omnia exemplaria auctor conquireret, et publico scripto revocaret emendaretque errores, omnique studio laboraret, ut Pro-Reges posset placare. Cum hac sententia missi sunt ad Pro-Reges Episcopus et Doct. Nicolaus Kragius, simul pro Reo deprecaturi. Sed non placuit sententia Pro-Regibus, qui hoc intendebant, at han skulde dømmes i Kongens Naade og Unaade: Sed Professores excusabant se, quod sanguinariam sententiam dicere sibi non esset permissum. Tandem ipse reus ipsos suis lacrymis mitigavit, utque ad annum vel 6 menses suspenderetur ab officio, jusserunt.

Die 7. Junii klagede Jørgen Rosenkrantz paa, at Studiosi loode sig finde i Skuder og Kieldere ved Stranden med kort og terninger. Rsp. Studiosi publice admonendi.

4. Julij.

Prior Magnus Bartholinus begier, att hand mo fo nogen hielp aff Bircke skou thill Baandgarns stager. Rsp.: Novus Rector vill besicte skoffuen først, huad hand kand taalle.

12. Julij.

Peder Truelsen, fød paa Universitetets gods, haver tinget op for sin Føde-sted, skal give Universitetet 14 Daler, halvparten til Dionysii, halvparten til Juul førstkommendes. Forlovere: Jens Truelsen i Skulleløv og Niels Skomager ib.

16. Julij.

M. Ivarus (Stubæus) indicavit, at D. Anders Krages Bonde i Qvislemarck haver hugget en heel hob i Skoven; quærit

³¹ Af *Det Skandinaviske Literaturselskabs Skr.* XIV, 135.

ergo, om Decanus ikke bør at være Bonde i denne Sag, og Rector siden at have Konge-Sagen. Rsp. Ita.

26. Julij.

D. Anders Christiani Oeconomus begier, att skriffues hannem for en forordning, hvor mange skaalpundt Kiødt der skall spises huer Kiøddag, ellers kand renten icke naa thill. — Nihil responsum.

29. August.

Quæstor Niels Pedersen begier at vide, huor megitt Korn huer vill haffue offuer sin tax, oc quittere i stipendio thill Jul for huer lest 20 daller

Decretum: D. Georgius Dibvadius begier och skall haffue 8 pdt. Rug eller byg oc betaled effter Capittels Kiøb.

D. Andreas Christiani skall haffue effter hans Begiering 3 lester effter sin tax.

M. Joh. Aurifaber vill haffue ij lest.

M. Ivarus — 1 lest.

20. Septemb.

Christianus (Nielsen), den gammel Præpositus, begier hielp aff Universitetet. Hannem er beuilget 4 daller.

1596.

Den 7de Januar. klagede Resenius, da Philosophus³², over Nicolaum Kragium, at han havde slaget knep for hans næse paa Consistorio, og haver kast ham i næsen, at han ei haver gjort sit officium. Professores brøde det over tvert, og gav Resenio diligentæ testimonium.

D. 29. Januar. Rector indicavit, at exspectantes klager dem skeer uret i det de novi Baccalaurei skal for dennem promoveris til kost. Slangendorpius mener, at man ikke havde behov saa tiit at promovere, helst fordi promoti ere stolte, drikke, og kand ikke bestaa in disputatione publica.

³² Dette er selvfølgelig Afskriverens Bemærkning.

Pindse - Aften.

D. Anders Christensen begier, at hans Regenskab motte bliffue hørdt, helst for Studiosi begier forbedring om Kiøddag synderlig.

Responsum: Professores vill ramme thill, naar vi for en Canzeler.

4. Junij.

D. Slangendorpius beklager, at hannem skeer Uret, om den eene skal gjøre Convivium Rectoratus meere end den anden, og begier en Amme Viin til Opreysning for sin Skade. Hvilket Professores samtykte hannem.

D. 1. Jul. electus in Rectorem D. Dybvadius difficilem se præbuit, tentavitque si non supra Episcopum posset habere locum. Decretum est ergo et conclusum communibus Professorum suffragiis, ut Rector Academiæ semper deinceps tueatur illum locum, quem tenebat Nic. Hemmingius.

17. August.

Dn. Rector indicavit de Comediis exhibendis³³ requiri sumptus ad ornamenta et larvas. Qværunt Pædagogi, an Universitas velit suppeditare sumptus, deinde an comparare vestes.

Conclusum: Professores ipsi videbunt personas agentes, et ubi intellexerint quod desideretur, faciet vel Academia sumptus, vel Magister Aulæ de eo compellandus.

20. August.

Propositum est a Vicerectore de sumptibus faciendis in Comediis exhibendis. Nihil potuerunt discernere, nisi affuissent reliqui.

17. (? 27.) August.

Quæsitum adhuc de sumptibus faciendis ad Comædias. Conclusum: De eo negotio(?) consulendus Cancellarius, att dersom hand tencker, vi skall icke komme for, da skall icke Universitetet forgieffues gjøre sumptus.

³³ Nemlig ved *Christian IV.s* Kroning (d. 29. Avg. 1596).

29. Sept. St. Michels Aften.

Episcopus indicavit: Herrerne haffuer foed att vide, hvor Kirkerne meget besueris met gilde oc giestebud, naar Regenskab skall hørís, att Professores derfor corrigerer det, att icke Kirkerne bliffuer ubilligen besuerett.

6. October.

Bleff Christierno Snulderup (?) den gamle præposito beuilged af Universitetet x dlr.

23. Octobr.

Deinde consularunt in medium de novo Sacellano, et Professores consenserunt, att Niels Wonszøn motte bliffue Capellan, om hand det vill annamme.

Oc sammeledis att Christiernus den gamle præpositus mo ordineres thill Offre Sogen, effterdj Universitetet haffuer obligered sig till att ville forfremme hannem.

D. 10. Novembris blev sluttet, at Presten til Ofre skal have kald af Kirke-Vergerne til Vor Frue Kirke, og der udi settes, at Sogne-Presten til Vor Frue Kirke haver bevilged det.

27. November.

Bleff de mend aff Walore bewilged en Olding gang emellum dennem och Heined, Oc fick de itt Warsell Seddel thill³⁴, so liudendes:

Rector oc professores y Kiøb. Univ. lader giffue E. oc W. Mand Eustatius von Thynen, Kongl. Mt. lensmand po Suenstrup, louttig Warsell for 13 Olding, de agter att tage til Ramsøe herreds ting den 6. xbris, som kand giøre oc suerge ret oc louglig Markeskiel emellum Wallore fang oc Heined fang, om hand haffuer der noget i att sige.

1597. 4. Januar.

Mag. Dn. Rector consuluit Professores, num censerent nominandum esse aliquem, qui succederet Slangendorpio. Episcopus censuit de Successore consulendum Cancellarium,

³⁴ Afskriven har ikke kunnet læse Navnet, det skal vel være Eustatius.

ita sine dubio aliquid remittet ad Professores. Dog att Hoffmester propter illum favorem; quo prosequitur academiam, giffues oc saadant tilkiende. M. Ivarus meente inthet behoff giordes at tale med Christopher (Valkendorf), dog de andre tøjte, mand motte vell giøre hannem den ære.

Communi ergo suffragio conclusum, ut de re tota consulatur Cancellarius. Idque inprimis.

D. 19. Januar. conclusum, ut Constitutiones de anno gratiæ skal udskrives manu Notarii i en synderlig Bog, og indlegges in Consistorio, saa at ingen maa have deraf nogen copie.

D. 22. Januar. voluerunt Professores subscripsisse Constitutionibus, sed Episcopus iratus discessit. Missus est Notarius, qui ipsum accerseret, sed respondit, se Dybvadio Rectore hverken at ville befatte sig med dette eller noget andet Universitetets anliggende.

1598. 12. Julij.

Bleff handled om Thienderne:

D. Georgius begierer Redersløff Thiende, den viste Professores icke at necte hannem.

D. Hans Resen skal haffue Greffue for Solrød oc Huedrup.

M. Iffuer, Solrød, i steden for Huedrup till Kornerup.

M. Hans staffensen, Jyllinge.

M. Laurentio (Scavenio) skal beuilges noget aff universitetet, thill Bidstrup thiende bliffuer ledig.

Siden betenckte M. Iffuer sig anderledes oc begierer, at professores beuilger hannem Bidstrup effter D. Nielsis Død oc midlerthid aarligen itt pund, indthill thienden vacerer.

Dett bleff hannem tillsagt, so skall hand resignere Notario M. Laurentio Kornerup thiende.

1. September.

Dn. Rector lesde en forordning, som hand hadde giortt om all Korned, saa huer viste, huor megett hand skulle kreffue, oc huer var sine Bynder deputered. Men fordi huer

Theologus lodret ickun 6 pdt. Rug, protestered D. Resenius der emod, att hand endelig motte haffue saa meget Rug, som hand kunde holde sitt med, hand vilde icke kjøbed po gaden. D. Anders Krage loffued at nuge (?) hannem med 3 pdt. Rug effter Capitels kjøb. Dett samme loffuede de andre Professores att nuge hinanden.

Conquerebatur Rector, att Resenius icke vilde sende hannem Catalogum minutorum, som de andre alle gjorde. Huor thill Resenius suarede, att Rector begierede Catalogum og de mends naffne, som nu leffuer, oc deres naffn viste hand icke. Rector spør, om Professores vill saa holde dette Aar. Episcopus et Dibvadius sambtycher det. Resenius begier Rug thill hans husholdning, saa er hand thillfreds. Da erbød Bispen oc Dibvadius at vnde hannem Rug for Byg. Reliqui omnes quotquot affuerunt professores etiam acquiescerunt. Oc skall saa holdis, att huer Doctor foer 6 pd. Rug oc huer Magister 4, huer Pædagogus 2 pdt.; huad der er offuer skall betalis effter Capitels kjøb.

Lectæ litteræ, quas Rectori tradiderat Aurifaber de præbenda Smørum et Lidou jure antiquo ad Universitatem pertinente.

Concl.: Aurifaber skall levere fra sig huad Documenter hand haffuer her om, saa vill Universitas tale der om, oc dersom det kommer thill Universitatem, skall Aurifaber nyde dett sin liffs thid.

9. September.

De mend i Allinge oc Klarup spør, om det er icke Universitetet emod, da vill de supplicere thill Kongen, om de tdr. Jord (er) nock thill saa stor en Landgilde.

Rector spør, om de icke (ville) nøies med deres gaarde for den aarlig landgilde, de suarede, att de bad om naaden.

Concl.: Nøies de icke, for professores att see sig om Bynder, oc de dennem om andre husbonder.

5. October.

Conclusum: en fremmed quinde aff Nederlandene skall haffue en forskriffuelse thill Bispen aff Thrundhiem om Jo-

hanne Carisio, som eier hende 550 daller. Oc skall følge en steffning med, att hand forføier sig hid med det første, so frembt hand kiender sig thill dette Universitet oc acter att suare denne Øffrighed.

M. Hieronymus (Justesøn Ranch) i Viborg lægger ind i Consistorium en Comedie, begier hun maa approberes til Trykken. Rector lovede at see den igiennem, og en af disse Dage at flye ham Beskeden.³⁵

17. October.

De Comedia M. Hieronymi respondendum, Professores occupatos aliis curis gravioribus.

28. October.

Fabian Lynow, som flick Michel Taaless Hustrue, hadde ladet steffne D. Niels Krage, oc lod lese hans schrifttelig forsett, oc begierer betaling for hans Hustrue Kønne oc Børn, hand en thidlang hadde født oc opholden. D. Nicolaus møtte inthet, men hans Broder lagde itt seddel frem, huor hand vnderkiender dennem oc liuser dennem aff sin ætt oc kiøn.

Suffragia: Bispen meener, att effterdi D. Niels icke kiender dennem for sine børn, kand professores inthet befatte sig dermed, før end det bliffuer søgt oc dømbt, om de ere hans børn eller ey.

Fabian bleff indkalled, oc bad professores, att hand vilde haffue gedultt, thill de fick taled med hannem. Fabian begier en Copie aff D. Nielsis Svar. Responsum, naar D. Niels kommer self thilstede.

4. November.

Rector gaff for, huorledis Præpositus vdi Communitet med Decanis paa menige Students vegne haffde verit hos hannem, och begierit: 1. Att de motte forsvaris for vret oc vqvems ordt, dennem bleff thilsagtt, dissligeste thru-sell och undsigelse aff Aulicis oc Nautis; 2. Att der icke

³⁵ Dette Stykke og det følgende Konklusum er hentet fra *Molbecks* Athene. II, 226-27.

skulle handlis for strengeligen med Nicolao, som var in-carcereret.

Da bleff opkaldet Præpositus med Decanis, och den-nem forholdett, for dett første, At de skulle dissimulere, et sua modestia commendare Magistratui, nec conari vim vi repetere. Durum non esse contra stimulum. Deberent potius ferre quam inferre injuriam, Bliffue hiemme præ-sertim noctu in suis cubiculis, och icke komme nogen vnder Øyne med forsett, som de kunde komme vdj trette med, och ellers sky theris Selskaff och omgengsell, quibus scirent esse exosum studiosorum nomen, totum ordinem alioquin male audire propter paucorum petulantiam. De skulle och icke giffue nogen Aarsage thill, att Privilegia skulle fratages dennom oc deris efterkommere, ea nunc esse tempora, ut dissimulanda multa videantur. De skulle dog exspectare patrociniū et defensionem hos Rectorem et Professores, om nogen gjorde dennem nogen vrett, som de kunde neffne oc angiffue.

Ad secundum, om Niels Korsøer et ipsius carcere kom dennem inthet vedt. Universitas vilde vell ramme maade och gjøre udj den Sag, huis rett kunde verre, som de vilde forsuare.

18. November.

Rector referered, at Canceler hadde suared dennem, att vere Kongens Censura, att Rector med Professoribus skulle haffue mackt att kalde dennem en Sogne-Prest thill deris Kirke oc siden lade Borgemester oc Raad det vide, som er der i Sognen.

1599. 4. April.

Conclusum: en Doctor skall haffue i sin Tax 6 pd. Rug. Een Mgr.—iiij pd. En pædagogus — ij pd., oc det andet, som derefter er oppebored, skal quitteris i besollning efter Capittels Kiøb.

7. April.

Bad Resenius, at Episcopus vilde igien tencke po Præ-

positus Esberg³⁶, som her lenge har vered, att hand motte nyde itt Capellanie i fremthiden, det loffuede Episcopus.

11. April.

Fire Mend aff Ouffre gaff for, att effterdi de skulle nu haffue en anden Sogneprest, Professores vilde forsiune dennem med en god Sielesørgere. Bispen beretted, huor viit hand haffuer handled med H. Christen om en Capellan. Oc det er kommen saa vitt, att Bispen haffuer lat det thill H. Christen selff, huorledes hand kand forlige sig med en Capellan. Bynderne begiered H. Erick³⁷ thill deris Sogne-Prest. Bispen meener, att hand kunde icke vare begge kald bode her oc der.

Om H. Erick bleff slet vdsleged, effterdi Øffrigheden haffuer thillforn offuerueied den leilighed, at denne Capellan kand icke forualte bode thienesterne. Alting skal opstaa thill po Søndag, so skall de høre en, som Bispen acter att sette thill Capellan.

25. April.

Rector indicavit, att der er kommen klage for han-nem, att en student in Communitate haffuer soltt en anden mad for rede pendinge, oc icke holt sin ord.

Decani haffuer oc besøgt Rectorem oc begierede, hand ville icke giøre dennem indpas i deris statuta, som de indbyrdes haffuer sambycht.

19. Maj.

Rector indicavit, att Presten aff Faxe beklager, att Salpetergraffuerne vill med geualtt graffue i hans lade.

³⁶ Sic! Det er den *Esbern Samsing*, som omtales hos *Beckman*, Communitatis Reg. Havn. hist. p. 120.

³⁷ Formodentlig Kapellan ved Vor Frue Kirke.